

Erakondade suutlikkus rahva toetust ka valimistevahelisel ajal hoida muutub üha tähtsamaks.

«Sakala» juhtkiri

Ju siis on palju neid, kes soovivad midagi muud.

PEEP ARU
parteeelistuseta inimeste hulga kohta

LK 3

Vana maja talletati filmi

Kultuuriakadeemia üliõpilase Maaja Halliku dokumentaalfantasia sõnatu, kuid kõnekas peategelane Koidu seltsimaja pakub lahkelt võimalust eri reaalsustele.

LK 7

Kõnniteed näivad kaduma hakkavat

Linnatänavate parandamine tähendab enamasti sõiduteede korrastamist. Samas jagub kõnniteid, mis on lagunenud aastakümnetetagusest Vene ajast saadik. Varitseb oht, et osa kõnniteid kaob tulevikus sootuks.

LK 5

Lulli plärts avab Paalalinna suve

ELMO RIIG

Tulgu taevast kas või pussnuge, armastatud näitlejanna Luule Komissarov hüppab eeloleva laupäeva õhtupoolikul uhke plärtsatuse saatel Paala järve.

Õigupoolest pole selles midagi eriskummalist. Paalalinlased teavad hästi, et särtsakat näitlejannat, keda sõprade seltis hellitavalt Lulliks hüütakse, võib mestis mitme ümbruskonnas elava väerika daamiga varsti pärast jääminekut linna-

osa sümboliks peetavas veekogus sulistamas näha. Nii on olnud käesolevalgi kevadel.

Just seepärast lasub Luule Komissarovil auväärt kohustus nädalavahetusel peetavate esimeste Paalalinna päevade ajal sümboolse plärtsatusega suplushooaeg avada.

LK 4

Buss number 7 võib suveks sõidud katkestada

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Et koolivaheaja alates jääb bussisõitjaid tunduvalt vähemaks, tahab Viljandi maavalitsus osa liinibusse käigust ära jätta. Enim puudutab see viljandlasi, kes sõidavad iga päev bussiga number 7.

Viljandi maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna juhataja Kaupo Kase ütles, et lisaks tervele hulgale õpilasliinidele on maavalitsusel kavas 10. juunist 31. augustini katkes-

tada linnalähiliinibussi number 7 sõidud. Selle kohta on tema sõnul saadetud kiri Viljandi linnavalitsusele, et küsida kooskõlastust.

«Praegu ei ole linna vastust meile veel laekunud,» nentis Kase.

Viljandi linnapea Loit Kivistik ütles, et ta pole kursis, kas maavalitsusele on vastatud, kuid igal juhul usaldab ja toetab linnavalitsus maavalitsuse analüüse ja otsuseid.

Põhiline argument, miks buss number 7 suveks käigust

ära jäetakse, on Kase andmeil rahapuudus. Ta selgitas, et Viljandi linnalähiliine hoitakse käigus riigi dotatsiooni ja piletide müügist saadud rahaga. «Et üldised kulud on kasvanud ja raha juurde ei tule, aga kooliajal peab linnas liikuma rohkem busse, oleme seisukohal, et buss number 7, mis sõidab ainult Viljandi piires, tuleks koolivaheajaks ära jätta.»

Kase ütlemist mööda suudetakse ainult sedasi Viljandi linnalähiliinide võrk kõrghooajaks säilitada.

Ta rääkis, et kuna suvekuudel õpilased ei sõida ja tööniimestel on puhkuste aeg, on sõitjaid vähe. «Busside number 7 ja 6 marsruut kattub ja sõiduvaheaeg on 30-minutilise. Muudatuse korral jääb sõiduvaheajaks üks tund,» lausus Kase ja lisas, et peale nimetatud liinide on Männimäe ja Paalalinna elanikel võimalik sõita bussidega number 2 ja 10.

Lõppeval õppeaastal on käigus olnud õpilasliinid number 12, 13, 16, 21, 36A, 43A, 54,

56, 66, 67, 68 ja 15A, mida rahastavad lisaks riigile omavalitsused ja riigikoolid. Neil liinidel lõpetavad bussid sõitmisel 10. juunist, välja arvatud number 15A, mis sõidab 21. juunini.

Kase sõnul lähtutakse busse käigust ära jättes igal aastal haridus- ja teadusministri õppeaasta koolivaheaja määrust, mis sel aastal ütleb, et suvevaheaeg algab 5. juunil.

Uuel õppeaastal hakkavad bussid õpilasliinidel uuesti sõitma.

ILM

17°

Täna on muutliku pilvisega ilm. Sajab hoovihma, on äikeseoht. Öhtul sajuvõimalus väheneb. Puhub muutliku suunaga tuul kiirusega 2–7 meetrit sekundis. Sooja on 13–19 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 4.37 ja loojub kell 21.53.

VILJANDIS

Loeng terviktoidust

Rohelise Maja kohvikus algab täna kell 16 loeng terviklikust toitumisest. Räägib tervisliku toitumise asjatundja Marika Blossfeldt.

Lapsed meisterdavad

Viljandi linnaraamatukogu lasteosakonnas koguneb täna kell 18 väikeste sõprade meisterdamisklubi.

Sakala keskus näitab filmi

Sakala keskus linastub täna kell 19 Eric Rochanti «Möbius».

Linnuõhtu pargis ja järve ääres

Keskonnaamet kutsub täna linnuõhtule Viljandi lossipargis ja järve ääres. Kogunemine on kell 19 Laidoneri monumendi ees. Retke juhhib harrastusornitoloog Aarne Ots.

EESTIS

Kirjandusõhtu Tartus

Tartus Lutsu raamatukogus algab kell 18 kirjandusõhtu «Rüütliromaani-de maailm».

JUHTKIRI

On küll mure!

Elmisel nädalal avalikustatud Emori küsitluse tulemuste kohaselt ei oska 40 protsenti valimisealistest kodanikest öelda, millise erakonna poolt nad hääletaksid, kui riigikogu valimised oleksid homme. Osa poliitikuid on seisukohal, et valimiste vahel pole sellest midagi hullu. Ehk oleks aga hoopis viimane aeg selle pärast muretseda hakata?

Põhimõtteliselt taandub kõik küsimusele, miks nii suur osa inimesi ühtegi parteid ei eelista. Teoreetiliselt võib põhjus olla selles, et neli erakonda on nagu peene koogipoe lett ning ühte välja valida on väga raske. Uskuda aga, et olukord on tõepoolest säärane, oleks pehmelt öeldes lihtsameelne.

Võib muidugi loota, et oma eelistus on tunduvalt suuremal hulgal inimestel, kui küsitlusest nähtub, kuid erilist lohutust selle mõtte sisendamise ei paku. Arvamus, et märkimisväärne osa vastanustest jättis väljendamata, kuhu poole nende poliitiline vaekauss kaldub, pole veenev.

Iljuti avaldatud inimarengu aruanne toob välja, et seni on migratsioon olnud Eestis Läti ja Leeduga võrreldes suhteliselt tagasihoidlik. Seletuseks on väidetud, et eestlased on oma riigiga rohkem rahul. Ent aruande järgi seis muutub: pettunuid tuleb järjest juurde.

Niisiis muutub üha tähtsamaks see, et erakonnad suudaksid säilitada rahva toetuse ka valimistevahelisel ajal. Kui inimesed tunnevad, et neid ei esinda riigijuhtimise masinavärgis mitte ükski leer, suureneb nende trots oma kodumaa suhtes ja nad on altimad piiri taha kolima.

Märkimata ei saa jätta ka seda, et praeguses olukorras oleks mõnel uuel poliitilisel jõul väga hõlbus hääli vallutada. Kas see ka kokkuvõttes midagi paremaks muudaks, on iseküsimus.

REPLIIK

Ulmeliselt kiired rongid

Lääne-Euroopaga võrreldes pole rongiga sõitmine Eesti kunagi eriti populaarne olnud, sest autoga ning vahel ka bussiga jõuab sihtkohta kiiremini.

Praegu liiguvad meie kohalikud rongid maksimaalselt 120 kilomeetrit tunnis, ent oma kogemustele tuginedes võin kinnitada, et tegelikkuses on nende kiirus hulga väiksem.

Aastaid on räägitud, et peagi kasutusele võetavad reisirongid erinevad praegustest juba ainuüksi selle poolest, et nad hakkavad sõitma 140—160 kilomeetrit tunnis. Paar päeva tagasi teatas Eesti Raudtee, et tegelikult säärasest kiirust igal pool enne kümmet aastat ei saavutata. Põhjuseks on nigel raudteetaristu, mistõttu tuleb ühtlasi ülesõidud ja peroonid ümber teha.

Miks aga oli siis üldse vaja muretseda Euroopa rahaga uued, kiiremad rongid, kui nende võimalusi rakendada ei saa? Kas jääme ka raudteetaristu kordategemiseks ootama leivapalukesi ülevalt poolt?

Ilmselge on, et kui Eestis hakkavad ükskord reisirongid liikuma meie mõistes ulmelisel kiirusel, ei sõida enam ükski Lääne-Euroopa rong nõnda aeglaselt.

STEN MAHOV
«Sakala»
433 0052

Üha tähtsamaks muutub see, et erakonnad suudaksid säilitada rahva toetuse ka valimistevahelisel ajal.

Õpetajate palk ja kokkuhoid

MEIE ÕPETAJATE palk on väga madal. Liiga madal, et tagada piisavat huvi õpetajaks õppimise vastu.

Loomulikult ei ole lapsevanemale midagi tähtsamat kui tema lapsed ning seega on ta huvitatud, et lapsi õpetaksid ainult väga head õpetajad, kes on motiveeritud ja soovivad koolis töötada. Kahjuks aga on haridusminister otsustanud kahe lahenduse kasuks. Need on sisemine raha ümbertöötamine ning valdade ja linnade süüdistamine.

Valitsuses heaks kiidetud ning riigikogu kultuurikomisjoni saadetud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muudatuste hulgas paistavad eriti silma need, mille koondnimetus on sisemine raha kokkuhoid.

Nii näiteks ei ole eelnõu kohaselt igale erilisele lapsele vajalike tugiteenuste tagamine enam riigi kohustus. Lisaks on õpetajate palgafondist välja arvatud kõik koolis hädavajalikud spetsialistid, nagu logopeed, psühholoog, eripedagoog ja sotsiaalspedagoog.

Rahaline kokkuhoid ja õpetajate koormusnormide kaotamine jätab ainsaks reaalseks garantiiks üldise 35-nädalase töönädala.

Ära kaotatakse atestatsiooni astmed, mis seni veidigi motiveerisid õpetajat kauem koo-

MAILIS REPS

endine haridusminister
Keskerakond

lis olema ning oma väärtuslikke kogemusi teiste kolleegidega jagama. Nooremõpetaja, õpetaja, vanemõpetaja ja õpetaja-metoodiku ühele palgaastmele viimine tähendab veel mitu aastat palga tõstmist reaalselt kogumate õpetajate arvelt.

Samuti kaob eelnõu kohaselt ära koolitusraha, mis andis võimaluse kollektiivil endale sihid seada ja ennast arendada. «Euroopa tsentraliseeritud vahendid» tähendavad eesti keeles raha ärakaotamist, sest Euroopa projektide osana korraldatud koolitused ei asenda koolidele ja õpetajatele antud koolitusraha.

INVESTEERIMISKOMPONENDI kaotamine tähendab samuti raha kokkuhoidu, sest koolide remondivajadus ei ole vähenenud. Kokkuhoiu alla lähevad ka kõik teised lisatasud. Näiteks on kavas kaotada klassijuhataja tasu ning olümpiaadide ja huviharidusega seonduvate tegevuste lisatasu.

”**Koolist väljaspool seisevale inimesele saab hämada, et õpetaja palk ju tõuseb, mis ta vingub.**

Plaan on seega lihtne: kaotada ära lisatasud, mis tõstavad õpetajatele kehtestatud palkasid. Nii et reaalselt saab õpetaja kätte vähem kui seni. Kui tõs-

Riigi eesmärk on õpetajat kaitsta

MAILIS REPS maalib ülaloodud artiklis õpetajate tulevikust öövastava pildi. Õnneks pole nende tulevik sugugi nii tume.

Haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo eestvedamisel otsiti ja leiti õpetajatele palgalisa mitmest mõistlikust kohast, sealhulgas riigieelarvest. Valitsus pani tänava õpetajate palgafondi riigieelarvest raha juurde, kasvatades fondi mahutu mulluselt 143 miljonilt eurolt 160 miljoni euroni. Kõikide õpetajate nii-öelda lisatasude raha sisaldub palgatoetuses ning on otsustatud, et see kasvab ka järgmistel aastatel.

Seetõttu tahab riik loomulikult kindlustada, et sihtotstarbelist raha kasutatakse just õpetajatele palga maksmiseks. Kõige selgem ja lihtsam moodus selleks on andmete avalikustamine. Alusandmed tulevad otse omavalitsustelt ning meetodid on avalikud.

Ministeerium ei süüdistak kedagi, küll aga soovib selgitusi, kui kusagil on õpetajate palgad oluliselt väiksemad, kui võimaldaks riigi palgatoetus.

ANDRUS SAARE

haridus- ja teadusministri nõunik

Eriti hull on lugu siis, kui täiskoormusega õpetaja palk jääb alla õpetaja miinimumpalga 715 euro.

MINISTEERIUMI ESINDAJAD on välja öelnud ja õpetajate esindusorganisatsioonid on nõustunud, et praegust õpetajate palgakorraldust ja koormusarvestust on vaja muuta. Just need on olnud soodus pinnas igasuguste tasustamata ja töölepingus nähtamatute ülesannete kuhjumisele, mida õpetajad tajuvad töökoormuse pideva suurenemisena.

Tegelikkuses teeb õpetaja väga palju: kontrollib ja parandab õpilaste töid, koostab õppevahendeid, annab nõu kolleegidele, suhtleb lapsevanematega ning valmistab ette neidsa-

mu tunde, mille järgi talle palga arvestatakse. Edaspidi peab kõik mõistlikult eristuvad tööülesanded panema kirja iga konkreetse õpetaja ametijuhendisse. Ka palka ei tule maksta ja tööaega arvestada ainuüksi klassis veedetud tundide arvu järgi, vaid nende sisse peab arvutama kõik ülesanded.

SELLEST AASTAST korraldab õpetajate täienduskoolitust kahe kolmandiku ulatuses riik ja summaarselt koolitusteks minen raha ei vähene, vaid pigem kasvab. Mõte on tagada haridusuuenduste rakendamist puudutavate koolituste ühtlaselt kõrge kvaliteet. Selleks tarvitatakse Euroopa Liidu raha.

Omavalitsuste kaudu liikuv koolitusraha küll vähenes, kuid selle toel saavad õpetajad osaleda oma kooli eripärast lähtuval koolitustel. Et seda raha pole vähe, näitab analüüs, mille põhjal piisab ka praegu koolidele antud summast kõigi õpetajate 160-tunnise täienduskoolituskohustuse täitmiseks.

ta õpetajate koormusnormid pöörastesse kõrgustesse, saab palga kergitada ka 1000 või enam euroni. Aga kui keskmine töökoormus on näiteks 0,56?

Mis on selle kõige eesmärk? Koolist väljaspool seisevale inimesele saab hämada, et õpetaja palk ju tõuseb, mis ta vingub.

OMAAVALITSUSTES on haridus- ja sotsiaalvaldkonna rahastamiseks kõige suuremad eelarvenumbrid. Paljudes omavalitsustes haarab hariduse eelarve peaaegu poole kogu valla eelarvest — nii riigi eraldatavatest summadest kui juurde makstavast osast. Just seetõttu pahanabki omavalitsusi Jaak Aaviksoo uus jutt, et õpetajate madalates palkades on süüdi omavalitsused.

Õpetajatele eraldatav ja haridusse suunatav raha on sihtotstarbeline. Mõne aasta eest lepitati kokku, et riigi antavat raha saab kasutada nii õpetajate kui logopeedide, psühholoogide ja eripedagoogide palkadeks. Nüüd nimetab minister seda raiskamiseks.

Tugiteenuste koolist kaotamisel võivad olla valusad tagajärjed. Ükski praegune väitleja ei vastuta, mis nende laste hariduseta jätmine ühiskonnale tegelikult maksma läheb.

Tugipersonali palgasegadusele lahendust leida pole lihtne. Suuremad omavalitsused suudavad iseseisvalt endale vajalikud spetsialistid palgale võtta. Õpetajate palgarahast seda edaspidi teha ei saa.

Peame kokku leppima, millised teenused, kellele ja mis mahu peavad tagatud olema. Praegu jagame raha tihti enne, kui teame, kas see tõesti abivajateni jõuab.

ÜHELT POOLT TOETAB RIIK käesoleval aastal omavalitsusi tugispetsialistide rahastamisel 3,3 miljoni euro suuruse eelarvejäägiga. Teisalt kavandab ta tugevdada ja laiendada piirkondlikke õppenõustamiskeskusi, mille spetsialistid abistasid just väiksemate omavalitsuste ning koolide õpilasi, õpetajaid ja lapsevanemaid.

Niisugune tegevus on otsustatud ega sõltu enam sellest, millised tugipersonali puudutavad sätted kirjutab riigikogu sisse praegu muutmisel olevase põhikooli- ja gümnaasiumiseadusesse.

PRÄÄNIK

Silvia Karro ja Olga Käo väntasid Mulgi pudrust filmi.

PIITS

Viljandis Carl Robert Jakobsoni monumendi juures on kõnritee sillutisse vajunud ohtlik aste.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

250

Ajavahemikul 17.—20. maini murti Paistu val-
las Intsu külas sisse aia-
majja ja varastati muru-
trimmer Husqvarna.
Kahju on 250 eurot.

Pargipingile istujaid varitsesid kruvi-teravikud

Viljandi Lastepargis on kuus pinki. Kaugelt vaadates näivad kõik kuus ühesugused, kuid ühe pingi punakaspruunis seljatoes varitsesid istujaid kolm kruviteravikku.

Kõige pikem kruviots ulatus puulipist välja kuni pool sentimeetrit, teised kaks olid lühemad, kuid sellegipoolest piisavalt pikad, et jalga puhkavat inimest kergelt torgata ning naha marraskile tõmmata või rõivad katki rebida.

Kui parasjagu parki korrastava Kesklinna Parkide haljastustöötaja Nikolai Lossevi tähelepanu sai teravikele juhitud, võttis ta otsemaid oma pisema traktori mootu välja andva muruniitja John Deere kabini-
nist kruvikeeraja ning keris ohtliku kolmiku pingist välja. Seejärel otsis ta uued sobivad kruvid ja pani puulipi kinni.

Paari minutiga sai töö tehtud ja teravikud enam istujaid ei häiri.

Viljandi linnavalitsuse majandusameti vanemarhitekt Age Alas nentis, et tema ei oska olukorda kommenteerida, sest pole pinki näinud. Ta meenutas, et Lastepargi pinke värviti paar nädalat tagasi ja küllap oleks siis ka kruvide mure lahenduse leidnud, kuid ilmselt neid ei märganud.

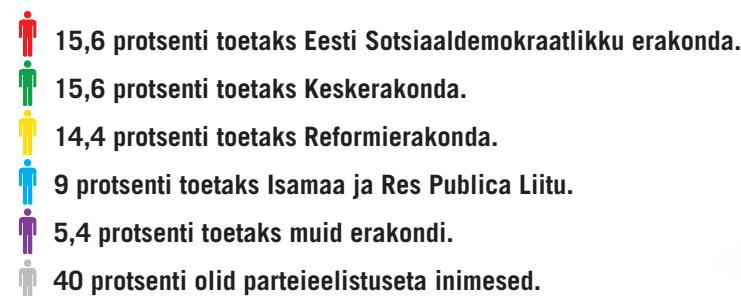
Age Alas lisas, et sellistest juhtumitest, kus linlased näevad mõnd viga laita, võivad nad talle telefonikõnega teada anda. «Saame asja korda teha,» kinnitas ta. («Sakala»)

Parki koristanud haljastustöötaja Nikolai Lossev keeraski kruvid pingi seljatoest välja ning kinnitas puulipi uuesti ja korralikult.

40 HALLI VARJUNDIT

Sajast Emori küsitluses osalenud inimesest 40 ei valiks praegu riigikogu valimistel mitte ühtegi erakonda.

Allikas: rahvusringhääling

POLIITIKA

Riigikogulased ei muretse eelistuseta inimeste osa pärast

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Uuringufirma Emor eelmise nädala neljapäeval avalikustatud andmetest nähtub, et parteielistusest inimesi oli maikuus Eestis mitu korda rohkem kui iga konkreetse erakonna pooldajaid.

Rahvusringhäälingu tellitud küsitlusest selgus, et kui homme oleksid riigikogu valimised, toetaks sotsiaaldemokraate ja Keskerakonda 26, Reformierakonda 24 ning Isamaa ja Res Publica Liitu (IRL) 15 protsenti valijatest. Mõnda parteid eelistavad inimesed moodustasid aga kõigest küsitlusest vaid 60 protsenti, sest ülejäänud 40 protsenti vastasid, et nad ei oska öelda, keda nad valiks.

Eelnev tähendab, et sotse ja Keskerakonda toetas 15,6, Reformierakonda 14,4 ning IRL-i üheksa protsenti kõigist vastanutest.

Valimistevaheline periood

Kolm neljast Viljandimaalt pärit riigikogu liikmest, keda «Sakala» usutles, ei pidanud

parteielistusest inimeste nii suurt osa riigikogu valimiste vahelisel perioodil probleemiks.

«Olen seda varemgi öelnud, et ega ei näe küll,» vastas Keskerakonna peasekretär Priit Toobal küsimusele, kas ta näeb vastuolu või ohtu selles, et 40 protsenti inimesi ei osanud küsitluse põhjal öelda, kelle poolt nad riigikogu valimistel hääletaksid. «Eelistuseta inimesi on sellisel ajal alati 30 ja 40 protsendi vahel olnud, aga mida lähemale valimised on jõudnud, seda väiksemaks on nende hulk jäänud.»

Ka IRL-i liige Siim Kabrits viitas varasemale kogemusele, mille põhjal on parteielistusest kodanike osa valimiste vahel mõnikord 40 protsendini küündinud.

«On üpris tavaline, et valimistevahelisel perioodil vähe-
neb inimeste poliitiline aktiivsus,» hindas sotsiaaldemokraat Helmen Kütt. «Arvan, et enamik eelistuseta inimestest pole veel kindlalt otsustanud, kuid eelistused on neil olemas.»

Kabrits märkis, et IRL-i leeri tegelik toetajate hulk võib olla mõnevõrra suurem kui küsitlusest nähtub. «IRL-il on konservatiivsed valijad, kes ei

pruugi küsitlustel oma erakondlikku eelistust alati välja öelda,» ütles ta.

Eelistuseta inimesi võiks vähem olla

Reformierakondlane Peep Aru andis parteielistusest inimeste osale teistest riigikogulastest mõnevõrra erineva hinnangu.

«Loomulikult oleks parem, kui selliste inimeste osa oleks väiksem, aga ju siis on palju neid, kes soovivad midagi muud,» lausus Aru. Ta rääkis, et majandussurutsis ning sellele järgnenud tagasihoidlik majanduskasv on sünnitanud ühiskonnas ootuse teatud muutuste järele, kuid kiiret lahendust pole. «Kannatust peab olema,» sõnas ta.

Priit Toobali sõnul võrdsustatakse mõnikord eelistuseta inimeste hulk ekslikult niiniimetatud peetunute hulga, ehkki suurem osa neist ei pruugi lihtsalt osata otsustada, milline erakond neile enim meeldib. Siim Kabrits nentis aga, et eelistuseta valijate arvestatav hulk ühes nelja partei suhteliselt võrdse toetusprotsendiga muudab olukorra erakondadele mõnevõrra pingelisemaks.

Emor küsitles 883 valimiselist kodanikku.

Mulgimaa omavalitsusjuhid söövad Mulgi putru. Kausi võtab vastu Abja vallavanem Peeter Rahnel. ERAKOGU

Mulgi pudrust vändati film

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Eeloleval nädalavahe-
tusel näitab Eesti Te-
levisioon filmi «Mulgi
puder», mis on kokku
pandud möödunud aastal
saatesarja «Säärase
mulgid» materjalist.

Mulgimaa arenduskoja tegev-
juht Piret Leskova rääkis, et
«Säärase mulkide» autori
Silvia Karroga oli nõu peetud,
kas saate materjalist piisaks
ka Mulgi pudru filmiks. Piisas.
Linasteose autor on taas Silvia
Karro ja režissöör Olga Käo.

Filmis keedavad Helme
mulk Milvi ja Abja mulk Selma
Abja päevakeskuses koos
Mulgi putru. «Üks räägib,
kuidas tema teeb, ja teine,
kuidas talle on omasem, kas
koodiga või kuidas,» jutustas
Leskova. Kui seakõrnetega
tangu-kartulipuder valmis,
tulevad seda sööma Mulgi-
maa omavalitsusjuhid.

Film on ka osake mulkide
visiitkaardist, mida hiljem on
hea koos infovoldikutega ja

gada. «Meil tulevad filmist
DVD-d ja internetis on aad-
ress, kust seda näeb,» ütles
Leskova ning rääkis, et kuigi
film on eestikeelne, mõeldakse
ka väliskülalistele, kes
Mulgimaad külastavad. Nende
jaoks tuleb infovoldikusse
inglisekeelne tutvustus ning
pudru retsept.

«Kui vanasti oli Mulgi pu-
der talupoja söök, siis praegu
pakutakse seda ka piduroo-
na, näiteks esindusüritus-
tel,» tõdes Leskova. Talle
meeldib eriti üks fakt, mis
pudru kohta uurides välja tu-
li. Nimelt sai Aliise Moora
raamatust «Eesti talurahva
vanem toit» kinnitust asjaolu,
et see roog ongi just Mulgi-
maalt pärit.

XIX sajandi teisel poolel
hakkasid mulgid tangu ja kar-
tulit koos pudruks keetma,
sest see roog oli toitev. Peaaegu
põlvkond hiljem, XIX sajandi
viimaseks veerandiks, oli
kartuli-tangu segapudru keet-
mise komme levinud üle kogu
Eesti. «Enne veel kaheldi,
kas Mulgi puder on ikka
Mulgimaalt, aga nüüd sai see
meil mustvalgelt kirja ja raamat-
usse pandud,» lausus Leskova.

Paremad kutsuti vastuvõtule

Eile oli Viljandi Kaevumäele kutsutud 800 maakonna tubli-
mat õpilast, õpetajat ja noortejuhendajat. Neile avaldasid
tänu Viljandi maavalitsus ja Viljandimaa omavalitsuste liit.
Vastuvõtule kogunenud oli kolmesaja jagu. («Sakala»)

Võhmas juhtunud õnnetuse põhjuseks võis olla kõrvaklapiunustus. Foto on lavastatud.

ELMO RIIG

LIKLUS

Muusika kuulamine võis põhjustada õnnetuse

SIIM PIIRAK
siim.piirak@ajaleht.ee

Eelmisel reedel kella kolmveerand kahe ajal sai Võhmas Spordi tänaval kõrvaklappidest muusikat kuulanud 18-aastane neiu pea-teel liikuva bussi esi-nurgalt löögi.

Neiu toimetati Viljandi haig-
lasse ning lubati pärast esma-
abi andmist kodusele ravile.

Ta kandis kõrvaklappe ning politsei arvates võisid need tema tähelepanu hajuta-
da. Liikluses kõrvaklappidest
muusika kuulamine on välis-
maa ajakirjanduse hinnangul
muutunud suureks ohuks. Säärase liikumisviisi kohta on
tehtud teravat kriitikat ning
näiteks Ameerika Ühendriiki-
des New Yorgis on seda ürita-
tud isegi keelata.

Lõuna prefektuuri pressi-
esindaja Kerly Peiteli sõnul

on selline juhtum, kus üks liik-
lusõnnetusse sattunu tõdeb, et
tal olid kõrvaklapid peas, pi-
gem erand. «Kui ta seda ütleb,
on selge, et tema on süüdi,»
lausus ta ning selgitas, et liik-
luses on keelatud seda sorti
kõrvaliste asjadega tegelda.

Enamik pääseb ehmatusega

Peitel pidas võimalikuks, et
selliseid juhtumeid on olnud
varemgi, kuid mõnd eraldi
välja tuua pole võimalik. «Olen
veendunud, et selliseid juhtu-
meid, kus inimene, klap-
pid peas, teele astub ja ehma-
tusega pääseb, on enam kui
küll, kuid suuremaid õnnetu-
si viimase kümne aasta jook-
sul Eestis olnud pole,» rääkis ta.

Viljandi politseijuhi Alvar
Pähkli sõnul on kõrvaklappi-
dega muusika kuulamine
reaalne oht, sest siis ei kuule
liikleja midagi, mis ümberri-
ngi sünnib. Tema arvates ei saa
seda võrrelda autoroolis tele-
foniga rääkimisega. «Telefoni-

ga rääkides on tähelepanu
mujal, kuid kõrvaklappidega
olles lihtsalt ei kuulegi mida-
gi.»

Kapuuts ja kõrvaklapid

Alvar Pähkel tõi võrdluseks
varem politseimundril olnud
kapuutsi, mis eemaldati kahel
põhjusel: ründajal oli võima-
lik sellest kinni haarata ning
see segas ka kuulmist.

«Kui kõrvaklapid poleks
peas olnud, siis poleks seda
õnnetust võib-olla juhtunud,»
ütles Pähkel Võhmas toimunu
kohta ning lisas, et õnnetuse
võis põhjustada ka madal liik-
luskultuur.

Viljandi haigla kommuni-
katsioonijuhi Krista Valdvee
sõnul selliste õnnetuste koh-
ta eraldi registrimärkeid ei
tehta ning ka erakorralise me-
ditsiini osakonna töötajatel ei
tulnud meelde õnnetusi, mis
oleksid juhtunud kõrvaklap-
pide tõttu. «Järelikult sageli
seda ei juhtu,» nentis Vald-
vee.

Viljandi politseijuht Al-
var Pähkel kinnitas, et kui
korduvalt karistatud joobes
roolikeerajal pole lisaks kõi-
gele juhtimisõigust, teeb poli-
tsei kõik võimaliku tema
liiklusest kõrvaldamiseks
ning taotleb üldjuhul karistu-
seks aresti.

Kõrvaklapi- unustus

Liiklusõnnetustel, mille süüd-
laseks peetakse kõrvaklappe,
on eraldi ingliskeelne nimetus
ipod oblivion, mida võiks eesti
keelde tõlkida kui kõrvaklapi-
unustust.

Seda mõistet kasutatakse
juhul, kui liikluses kannatajaks
jäänud või surnud rattur, tervi-
sesportlane või jalakäija kuulas
õnnetuse hetkel telefonist,
mp3-mängijast või mõnest
muust seadmest muusikat.

Välismaal tehakse uurin-
guid ja peetakse statistikat, et
saada teada, kui paljud õnne-
tustest on juhtunud inimeste-
ga, kes kuulavad kõrvaklappi-
dega muusikat.

Internetist võib leida õpetu-
si, kuidas kõrvaklapiunustust
vältida. On leitud, et kui inime-
ne lõikab end kuulmismeele
kaudu ülejäänud maailmast ära,
tema tähelepanu hajub ning
ülejäänud meeled ei suuda teda
õnnetusest päästa. («Sakala»)

«Politsei teeb kõik võima-
liku, et sellised vastutustun-
detult käituvad ning enda ja
teiste eluga riskeerivad juhid
liiklusest kõrvaldada, ning
toimetab nad arestimajja või-
maliku aresti taotlemiseks,»
sõnas Alvar Pähkel. («Saka-
la»)

AJAKAVA

Lõviosa Paalalinna Palavate päevade program-
mist on sätitud eelolevale laupäevale.

- Laupäev, 25. mai Paala järve rannas
Kell 6 kalapüügivõistlus
Kell 11 avamine ja Viljandi muusikakooli puhkpillior-
kestri lühikontsert
Kell 11.30 nukuteatri Marionett etendus «Jokker Joosu
ja imelised nukud»
Kell 12 lasteadeade Kröll ja Karlsson mudilaste etteasted
Kell 12.30 Kehra nukuteatri etendus «Oli ilus suvepäev»
Kell 13 Maie Tammemäe tantsurühmade etteasted
Kell 13.30 Kärkla nukuteatri etendus «Kaku»
Kell 14 Jõhvi nukuteatri Lepatriinu etendus «Kahekõne
muusikas»
Kell 14.30 Maie Roosimaa tantsurühmade etteasted ja
Erns Idla ühisvõimlemine peredele
Kell 15 külalised teistest linnaosadest, loterii loosimine,
auhinna Paalalinna Päike väljaandmine, Viljandi güm-
naasiumi solistide ning tantsu- ja moestuudio Face et-
teasted, Luule Komissarovi «Paalalinna plärsti!»
Kell 22 «Heade soovide järv» saksofoni- ja kitarrimuusika-
ga, esinevad Roland Mällo ja Harri Heinsoo. Lisaks paja-
tusi Paalalinnast ning soovide tuled järve lainetel.
- Pühapäev, 26. mai Maksimarketi taga
Kella 10—14 vanakraamiturg Kremli kirbukas

Allikas: korraldusmeeskond

Minifestival rõhub Paalalinna toredusele

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Eeloleval nädalavahetu-
sel peetavad Paalalin-
na päevad on esimesed
omataolised Viljandi aja-
loos.

Üldnimetust Paalalinna Pala-
vad päevad kandva minifestiva-
li üks eestvedaja Malle Allese
kiitis kõiki neid vabatahtlikke,
kes on sündmuse korraldami-
sele öla alla pannud. Kuigi kor-
raldusmeeskonna kokkusaami-
ne osutus tema sõnul arvatust
keerulisemaks, leidus lõpuks
siiski kümneid teotahtelisi ini-
mesi, kes nõustusid otse või
kaude erilise nädalavahetuse
sisustamisele kaasa aitama.

«Võtsime sihiks teha lõbu-
sa peo, mis tuletaks paalalin-
lastele meelde, et neil on suur
õnn elada sellises toredas lin-
najas,» selgitas Allese ning
avaldas juba ette veendumust,
et püstitatud eesmärk saab nä-
dalavahetusel täidetud. «Olgu-
gi et praegune ilmaprognoos
lubab pilves ilma, on kõik ikka-
gi Paala järve pervele lustima
oodatud,» lisas ta.

Laupäeva varahommikust
hilisõhtuni vältavas program-
mis peaks leiduma nautimis-
väärt igas eas linlastele, eri-
ti aga lastega peredele, sest Vil-
jandi nukuteatri juhid Altmar
Looris ja Vilma Ilves on põliste
paalalinlastena aidanud koha-
le tuua mitu nukuetendust. Nii
on kohal harrastusteatriid Tal-

linast, Jõhivist, Kärklast ja Keh-
rast — igäühel kohvriga kaasas
oma muinasjutt.

Maanteeameti spetsialistid
on lubanud anda näpunäiteid
jalgratta vigursõiduks ning ja-
gada turvasimulatsiooni sead-
metega liikluseõpet. Lastel on
võimalik lasta endale teha näo-
maaling ning vanematel uuri-
da, kuidas õigesti kepikõndi
harrastada.

Ainsana annab Paalalinna
Palavate päevade korraldami-
sele rahalist tuge linnavalitsus.
Sakala keskus usaldab korral-
dajate käsutusse oma heliapa-
ratuuri ning Võhma küünla-
vabrik toodab spetsiaalselt sel-
leks puhuks poolsada veepin-
nal ujuvat küünalt. Lisaks on
hulk paalalinlastest ettevõtjaid
andnud üht-teist loterii auhin-
nafondi.

Pühapäeval on paalalinla-
sed, aga ka teiste linnaosade
elanikud oodatud Maksimar-
keti juurde, et linna suurima
elumaja järgi Kremli kirbu-
kaks ristitud vanakraamiturul
kodustest kappidest välja tul-
nud kasutuid asju teistele kau-
baks pakkuda.

Paalalinna Palavad päevad
on esimene ettevõtmine, mis
on kasvanud välja läinud aas-
ta lõpul Sakala keskuse alga-
tel tekkinud liikumisest «Meie
Viljandi». Toona väljakäidud
mõtte kohaselt võiks linlased
senisest enam oma kodu üm-
brusele tähelepanu pöörata
ning koos naabruses elavate
inimestega üht-teist kasulikke
või lõbusat ette võtta.

ELMO RIIG

Olgugi et päikeselised kevadpäevad on juba mitmel päeval Paala jär-
ve randa suplejaid ja päevitajaid meelitanud, saab suvehooaeg seal
ametliku alguse nädalavahetusel peetavate linnaosapäevadega.

Kohus määras roolijoodikule aresti

Esmaspäeval kell 23.28 pidas
politseipatrull Viljandis kinni
purjus 29-aastase juhi, kellel
polnud mootorsõiduki juhtimi-
se õigust ja kelle sõiduki tehni-
line ülevaatus oli aegunud.

Joobes juht peeti kohe
väärteto korras kinni ning vii-
di politsei arestimajja.

Teispäeval taotles politi-
sei kohtult korrariikkuja karis-
tamiseks aresti, sest teda oli
liikluses toime pandud vää-
rtegade eest rahatrahvide ja
arestipäevadega mitu korda
karistatud. Seekord määras
kohus roolijoodikule 25 päeva
aresti.

VILJANDI

Kas linnade tulevik tuleb ilma kõnniteedeta?

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Viljandi Uue tänava ääres heidutab jalakäijaid kõnniteelõik, mis ajahambast puretuna näib üldse kaduvat. Nagu ütleb majandusamet, võibki selline saatus paljusid kõnniteid oodata.

Kes tahab ise täpselt järele proovida, mis tunne on sureval kõnniteel kõndida ja näiteks lapsevankrit lükata, võiks teekonda alustada Uue tänava ja Uueveski tee ristmikult. Näoga Tallinna tänava poole seistes valige vasakpoolne kõnnitee.

Justkui võrdluseks, milline on hea kõnnitee, on selle lõigu algus kaetud ilusa sileda asfaldiga. Paar maja eemal asendub kord järsult korratusega. Kuumaastikul saab turnida Lossi tänavani, misjärel kõnnitee jätkub taas siledana.

Uue tänava parempoolses servas kulgev kõnnitee on samuti kulunud, aga mitte niimoodi kui vasak. See on kohati paslik uurimiseks geoloogidele: paljastunud on kunagi laotud pinnasekihid. Laiguti on asfalt üldse haihtunud. Põnevust pakuvad süvendid, muhud, teravad ääred, kivitükid — pinnas, mis tekib asfalteel, kui seda pole aastakümneid parandatud.

Enne Lossi tänavat seisab kõnnitee ääres punastest tellistest hoone. Tellised on nii vanad, et pudenevad teele. Seina sees kasvab mitu väikest puud. Samas kohas kulgeb kõnniteel kraav, milles vedeleb kompostiks muutunud leherisu ja prügi. Ju pole seal kõnniteed ka enam ammu puhastatud.

Remondimehi siin ei käi

Uus tänav 12 maja juures peseb aknaid Heidi Helimets, kelle ema on seal elanud vähemalt viisteist aastat. Helimets ei mäleta, et selle aja jooksul oleks kõnniteed parandatud.

«Tee on väga halb,» lausub ta. «Kui väikese lapsega tulla, peab vaatama, et käpuli ei käiks.»

Kuigi Helimets ütleb, et kindlasti leidub selliseid kõnniteid Viljandis veelgi, ei suuda ta siiski võrdväärset konkurenti nimetada.

Mööda ekstreemset kõnni-

teed astuv kooliõpilane Otto Tors arvab samuti, et tänavate halb seisukord on Viljandi üldine häda, ning kinnitab, et kõnealune Uue tänava kõnniteelõik paistab lagunemise poolt eriti silma.

Tors ütleb, et tavaliselt käib ta hoopiski teisel pool tänavat või sõidab autoga. Praegu kannab ta õhukese tallaga jalanõusid ja siis peab vaatama, et ei astuks ebamugavalt teravate kivide peale.

Ta lisab, et talvel on siin eriti halb. Lund kõikjal ära ei lükata ja ega seda saagi niisugusel kuumaastikul ju hästi teha. Nii on konarlik rada sageli ka libe.

Oleks raha palju rohkem

Millal võiks Uue tänava kõnniteelõik remonti minna? Linna majandusameti juhataja Reevo Maidla tunnistab, et sellele küsimusele otse vastata on võimatu.

Ühtlasi nendib ta, et Uue tänava kõnnitee pole ainuke, mis vajaks kui mitte päris uuesti ehitamist, siis põhjalikku remonti. Suurematest tuiksoontest toob ta näiteks Pärnu ja Riia maantee ning Tallinna tänava.

«Sõiduteed saavad tunduvalt rohkem tähelepanu ja pealegi on sõidukijuhid teeolude suhtes märksa pretensioonikamad kui jalakäijad,» lausub ta. «Auklike teede tõttu on oht oma vara ehk sõidukit rikkuda, seal juhtub avariisid.»

Maidla lausub, et viimati parandati põhjalikult paar aastat tagasi Reinu tee äärset kõnniteed — aga see on ka koht, kus tema ütlemist mööda liigub tuhandeid inimesi päevas. Põhiosa tänavate remondirahast läheb sõiduteede heaks.

«Riik annab omavalitsustele nii vähe tänavahooldusraha, et sellest ei piisa isegi sõiduteede täielikuks hooldamiseks, rääkimata kõnniteede rekonstrueerimisest,» kõneleb Maidla. «Ka Viljandi rahakott pole võlulaegas. Viljandi on küll tubli väike linn ja püüame tänavate heaks oma parima anda — vähese raha eest parima anda —, kuid kõigele raha ei jagu.»

Majandusameti juhataja toob näiteks, et tänavu läheb tänavaukude lappimiseks ja pindamiseks alla 200 000 euro ning suuremateks tänavaremonditöödeks 400 000 eurot.

«Et kõik Viljandi sõidu- ja kõnniteed saaksid kenasti siledaks, peaks see summa järgmise kümne aasta jooksul igal aastal olema kümnekordne,» hindab Maidla.

Tulevikunägemus

Krooniline rahanappus tähendab Reevo Maidla sõnul seda, et jalakäijad peavad äärelinnas harjuma uute oludega.

«Kõnniteed hakkavad kaduma,» prognoosib ta. «Jalakäijad peavad linnaski liikuma teepeenral, mis pole asfalteeritud ja äärekiviga eraldatud.

Sellisena ootab Uue tänava kõnnitee jalakäijaid maja number 22 ees, pinnas kaob ka betoonposti ümbert.

Leitsak ja veteväli andsid memme-taadi peole hoogu

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Rohkem kui kolmsada peolist kõigest Viljandi-maa valdadest lustis läinud pühapäeval Mõisaküla uues suveaias. Kõige erilisema kogemuse said vesisel murul üles astunud tantsijad.

Peo korraldaja Laine Pedaja jutu järgi oli eelmisel öhtul Mõisakülalt üle käinud meeletu äike ning öösel sadanud kui oavarrest. «Muretsesin ja magada ei saanud, aga teha ei olnud midagi,» ütles ta.

Kui peolised pärastlõunaks kohale jõudsid, oli ilm muutunud ja päike kõrvetas. «Püüdsin peoliste meeleolu ülal hoida, öeldes, et ilm on meil tellitud selline, et alt jahutab ja ülalt küpsetab,» rääkis Pedaja. «Kui gi peaaegu kogu suveaed oli vee ja pori all, olid tantsijad väga rõõmsad ning meeleolu oli ülev. Kokkuvõttes oli see väga võimas elamus.»

Nii mõnigi osaleja nimetas seda hiljem poolmüstiliseks kogemuseks, otsekui pilvedes hõljumiseks. «Esinemiste ajal oli kuiv, aga kohe, kui kontsert lõppes ning peolised said autodesse ja bussidesse, tuli taas meeletu paduvihm, nii et polnud maa ega taeva vahet,» pajatas Pedaja.

Peale tantsijate astusid üles eakate ansamblist moodustatud ühendkoor Syrle Eesiku juhatusel ning kapellid. Esitavad laulud ja tantsud olid ühendatud mulgikeelsete tekstide ja luuletustega. Esinemine oli ühtlasi eelproov, sest sama kava esitavad Viljandimaa eakad 26. mail Võru-Kubija laululaval Lõuna-Eesti memme-taadi suvepeol «Rõõmu-tsöör».

Memme-taadi päev tekitas Mõisakülas suurt elevust, tugevasti elasid linnased kaasa ka kontserdi sisse juhatanud rongkäigule.

Mõisaküla linnaape Ervin Tamberg tunnistas, et vesine tantsuplats, millel pole dreanaaži, päris õige ei ole. «Lähiajal tahame suveaia maa koguduselt ära osta, siis hakkame tegelema ka haljastuse ja äravoolu küsimustega. Sel juhul niisugust muret enam tekkida ei tohiks,» lubas ta.

Kuigi peaaegu kogu suveaed oli vee ja pori all, olid tantsijad väga rõõmsad ja meeleolu oli ülev.

LEA LUMISTE

Oh aegu ammuseid!

Viljandi linnavalitsusel pole teada, millal viimati Uue tänava kõnniteed Uueveski tee ja Lossi tänava vahel remonditi.

Majandusameti teede spetsialist Heikki Teearu ütles pärast asja uurimist ning kolleegide küsitlemist, et tõenäoliselt tehti viimane remont seal Vene ajal, ilmselt 1980. aastatel. («Sakala»)

Ma arvan, et see on meie tulevik, kui senine rahastusskeem jätkub.»

Majandusameti juhataja andmeil ongi Viljandis juba kõnniteelõike — teiste seas osati ka Uuel tänaval —, kus asfalt

on kadunud. Üldist hinnet Viljandi kõnniteede heakorrale ta anda ei taha, sest mõni neist on ka eeskujulikus korras.

«Kindlasti vajavad Viljandi kõnniteed senisest rohkem tähelepanu,» nentis Maidla. «Sa-

mas tuleb meil leppida olukorraga, et Eestis ei ole niisuguseid võimalusi nagu mõnes jõukas Euroopa riigis ning meie palgad ja maksutulu on just sellised, nagu nad on. Peame oma rahaga välja tulema.»

UURING

Elektriautot roolib tihti õrnem sugu

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Ajal, mil soolise võrdõiguslikkuse eest võitlejad püüavad juhtide sekka rohkem naisi tuua, on elektriautode juhikoha vallutanud just naised.

Täna avaldatakse elektriautode kasutamise uuring, millele vastas rohkem õrnama soo esindajaid. Ankeedi täitis 441 elektriauto kasutajat ja 73 protsenti neist olid naised.

Miks nii, sellele uuring vastust ei otsi, kuid ühest küljest on paljud sotsiaaltöötajad naised ja just selle töö tegemiseks riik suure osa elektriautosid soetas. Teisalt on aeg-ajalt välja hõigatud, et eraisikud ostavad elektriauto enamasti pere teiseks sõiduvahendiks ja see jääb sageli pereproua käsutusse.

Viljandimaa esirinnas

Viljandimaal — olgu siis roolis naine või mees — on elektriauto kõnealuse uuringu järgi üsna levinud sõiduriist.

Viljandimaal sõidab sellega iga päev 35 protsenti kasutajatest. Kõnealuse näitaja poolest on Viljandimaast eespool vaid Jõgeva 38 protsendi, Võru 41 protsendi ja Tartu maakond 42 protsendiga.

Eraldi võeti uuringus tähelepanu alla kaks suuremat lin-

na, Tallinn ja Tartu. Kui liita nende andmed ümbritseva maakonna omadega, oleks iga-päevasõitjate poolest esikohal Harjumaa 52 protsendiga ning Tartumaa näit oleks 49 protsenti.

Peaaegu iga päev kasutab Viljandimaal elektriautot 29 protsenti ja paar korda nädalas 26 protsenti vastanuist. Ülejäänud sõidavad harvemini, mõni vaid korra kuus.

Et enamik elektriautosid on ametisõidukid, laeb suur osa kasutajast auto akusid tööl. Viljandimaal käitub nii 82 protsenti juhtidest, kodus laeb 15 protsenti ja avalikke kiirlaadimispunkte kasutab 3 protsenti. Enamasti toimetatakse seda öösiti.

Avalike kiirlaadimispunktide levikuga on Eestis igati rahul 52 protsenti vastanutest, kusjuures peaaegu samasugune — 53 protsenti — on rahulolu ka Viljandimaa vastajate seas. 24 protsenti siinseist vastajast pole aga üldse rahul ja ülejäänud ütlesid, et rahul just pole, kuid hakkama saab.

Elektriauto kasutajate tavaline läbisõit talvisel ajal ehk novembrist märtsi lõpuni on Eestis keskmiselt 30–50 kilomeetrit päevas ja muul perioodil üle 50 kilomeetri päevas.

Kui kaua elektriauto akud kindlasti vastu peavad ehk miline on efektiivne läbitav vahemaad, sõltub ilmast ja kasutaja harjumustest. Talviti on see 68 protsendi vastajate hinnangul

kõige rohkem 60 ja suvisel ajal 90 kilomeetrit.

Üks laadimiskord tagab pikema sõidu, kui hoida kokku salongi kütte pealt, valida optimaalne kiirus, planeerida täpselt teekond ning jätta raadio sisse lülitamata. Talvel aitab läbisõitu suurendada see, kui autot on vooluvõrgust eelsoojendatud.

Ametisõitudeks kasutatava elektriauto suurimaks puuduseks peab 48 protsenti vastanuist asjaolu, et aku kestab vähe ning seega jääb ühe laadimiskorra järgne sõit lühikeks. Teisena kurdetakse, et elektriautos on vähe ruumi — nii vastas 23 protsenti küsitlenuist. Kolmandana tõi 18 protsenti vastanutest välja, et talvel on sõidukis külm. Siiski arvas 93 protsenti vastanuist, et elektriauto aitab teha tööd, milleks see on mõeldud.

Eraisikud nimetasid peamiseks mitmesuguseid hädasid, mille uuring seadis muude probleemide alla. Kurdeti veel seda, et sõiduulatus jääb väikeseks ning talvel on külm, lisaks kipuvad aknad udutama ja jäätuma.

Rahulolu küsimus

Positiivsete omaduste poolest seadsid küsitlenuist esikohale elektriauto juhitavuse ja manööverdamisvõime: neid hindas heaks 29 protsenti vastanuist. Samuti meeldib kasutajatele, et elektriauto on vaikne,

mugav, väike ja kompaktne ning hea kiirendusega.

Auto väikesed ülalpidamiskulud on samuti tähtsad, eriti eraisikutele: nemad märkisid seda ära 41 protsendil vastustest.

Uuringu andmeil ollakse elektriautoga üldiselt rahul. Väga rahul või pigem rahul oli kokku 73 protsenti autode kasutajatest. Pigem ei olnud rahul 25 protsenti vastajatest ning täiesti rahulolematuid jagus vaid 2 protsenti.

Eraisikutest on pigem rahul või täiesti rahul lausa 97 protsenti. Uuringu koostajate meelest võib eraisikute suuremat heameelt seletada esmalt asjaoluga, et enamik neist kasutab Nissani elektriauto, mis mõneti erineb Mitsubishi piskesest ümarast sõidukist.

Teisalt mängib eraisiku puhul rolli suurem teadlikkus: otuse sellise auto osta tegi inimene ise ja seega on oma otust vaja ka rohkem õigustada.

Sihtasutuse KredEx tellimuse korraldas uuringu osatühing Faktum & Ariko. Uuringuga saadi tagasisidet elektriautode kasutamise ja sellega seonduvate murede kohta ning hangiti ettepanekuid elektriautode kasutamise tingimuste parandamise kohta. Omavalitsuste ja ministeeriumide töötajaid, ettevõtete esindajaid ning eraisikuid küsitleti 25. aprillist 7. maini. 441 vastanu seas oli 34 elektriauto kasutajat Viljandimaalt.

Viljandimaalt osales uuringus teiste seas Aili Kangro, kes soetas riikliku toetuse abiga elektriauto Nissan Leaf mullu 11. mail ja oli eileks rõõmsalt läbinud 22 875 kilomeetrit.

ELMO RIIG

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Linnamaastur
ŠKODA Yeti

ŠKODA Yeti kombineeritud kütusekulu ja CO₂ emissioon: 6,4 l/100 km, 149 g/km

Pildid on illustreerivad tähendus.

Yeti 1,2 TSI Active FRESH erihind 15 990 €, liisingu kuumakse 181 €

Linnamaastur: võimekas maal ja linnas, kõrgem isteseis, kliirens 18cm.

Ökonoomne: 1,2TSI 105hj bensiini turbomootor, keskmine kütusekulu 6,4l / 100km.

Turvaline: Euro NCAP maksimumtulemused, 6 turvapatja, alarm, immobilisator, veoõukontroll ASR, elektrooniline juhitavuskontroll ESP.

Peresõbralik: isofix lasteistme kinnitusaasad tagaistmel.

Nägus: metallikvärv, valuveljed 17", Sunset toonklaas, hõbedased katusereelingud ja küljelüügid.

Mugav: kiirushoidik, konditsioneer, elektriaknad ees, elektrilised soojendusega välispeeglid, multifunktsionaalne näidik, kaugjuhtimisega kesklukk.

Mahukas: Varioflex tagaistmete kinnitamise süsteem, pagasiruumi maht 405-1760L.

Meeleolukas: CD/MP3 raadio + 4 kõlarit.

Usaldusväärne: üle-euroopaline garantii 5a / 150 000km.

Tark valik!

ŠKODA Eesti mobiilirakendus

Available on the App Store

facebook.com/skodaest

Moller Auto Viljandi AS
Tallinna mnt 45, Viljandi
Tel. 435 5340
E-post viljandi@skoda.ee
www.skoda.ee

Tutvu liisingtingimustega www.seb.ee/liising, vajadusel konsulteerige SEB pangakontoris. Autoliisingu krediitkulukuse määr on 2,4% aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 15 390 eurot (sisaldab käibemaksu), aastane intressimäär 1,99 % + 6 kuu Euribor, lepingutasu 223 eurot, periood 60 kuud, sissemaks 10%, jääkväärtus 30%.

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

2000

Kultuuriministeerium andis 2000 eurot, et tellida helilooja Tauno Aintsilt kammerkoorile ja kitarrist Marzi Nymanile teos, mida on kavas esitada Viljandi kitarrifestivalil.

Tudengifilm «Koidu eha» äratav korraks ellu minevikuarjad ning jätab õhku rippuma küsimuse, kas aja kulgu on võimalik sekkuda.

KUVATÖMMIS

MAJALUGU

Kui nukker reaalsus põimub fantaasiaga

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Noorte filmiloojatega on ikka kaasas käinud mängulust ja eksperimenterimisjulgus. Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti eriala üheksanda lennu üliõpilase Maaja Halliku dokumentaalfantaasia liisaväärtus on aga peategelasena esinev vana ja väärakas maja.

Paari aasta eest sai Viljandi Koidu seltsimaja saja-aastaseks. Ärkamisaegses õhinas sündinud hoone on kõle ja sama hästi kui hüljatud. Olevik on segane ja tulevik tume.

Mida kõike selles majas pole tehtud! Selle seinte vahel on kõlanud muusika. Teatri-saal mahutas viissada vaatajat. Etendused olid vahel mängukavas sadu kordi. See maja on kui tohutu tumm mälu-pank.

Maja hoidja

Kaamera libiseb nukra klaverimuusika saatel üle kõigile viljandlastele tuttavast hoonest. See on kurb vaatepilt. Ka-

tuseräästas mühab rohi, seintelt pudeneb krohvi.

Filmi algul tutvustab peategelane Katrin (Katrin Kalma) end kui ajaloolast, kes kunagi juhuslikult majja sattununa leidis selle olevat ütlema kütkestava. Teine tegelane on maja hoidja Raimo Volmer. Õigemini meest polekski sellesse filmi võimalik leida: Volmer on selle paigaga isiklikult seotud olnud peaaegu kuuskümmend aastat. Kuuekümnendate hakul majja valgustajana tööle tulnud ja sellele seniajani truus jäänud meest ei kutsuta asjata maja vaimuks.

Volmer oma mälestustega on tõeline. Ajaloolane ei ole aga päris ajaloolane. Siin hakkabki fantaasia reaalsusega segunema.

Ootamatud pöörded

Tondilossilik interjäär on kõnekas ilma igasuguste eriefektideta. Sümboloid võib leida igast nurgast.

Sujuvalt algava loo struktuur näib olevat kindlalt paigas. Kaameratöö on moodsale dokumentalistikale omaselt kergelt hüplev, kuid ei väsitä silmi. Täpselt poole filmi peal rebib aga peaosaline endalt ajaloolase maski ning võtab uue, paranormaalsetele nähtustele spetsialiseerunud nai-

FILM

«Koidu eha»

- Režissöör Maaja Hallik
- Peaosas Katrin Kalma
- Operaatorid Maritta Anton, Lauri Urb ja Reelika Palk
- Valguskujundajad Reelika Palk ja Märt Sell
- Kunstnik Elise Nigul
- Montaaž/järeltöötlus: Maritta Anton

se identiteedi ja pöörab ühtlasi kogu senise vaoshoitud kulgemise pea peale. Muide, see ei jää viimaseks pöördeks.

Üks ja sama maja pakub võimalust eri reaalsustele. Kriuksuv uks võib viia minevikku. Ja viibki! Kusagilt kajab laulu, siin-seal võib märgata poolläbipaistvaid varje. Lavalemineku järele ootavad näitlejad, trepil kohendavad soengut karusnahkades daamid. Kerkib eesriie ning laval vilksatavad näidendid, kontserdid, isamaalised kõned, koorilaul ja laste jõulupeod.

Üks tore lend

Nii filmi režissöör kui peaosaline on kultuuriakadeemia üheksandast lennust. Tuleb tunnistada, et mulle on see Kalju Komissarovi juhendatav lend oma terviklikkuse ja ava-

tusega ütlema sümpaatne. Nende noorte eneseteostus- ja tegutsemistahe on märkimisväärsed ning sellele kõigele lisandub veel üllatavalt kõrge professionaalne tase, mis on jõudnud nii Ugala lavale kui nüüd otsapidi filmi.

Tõtt-öelda ma ei tea, mis sellest pooletunnisest nukrast, kuid vaieldamatult soojast filmiloo edasi saab ning kas ja kus seda kunagi veel vaadata on võimalik. Paradoksaalsel moel on olukord sama ebamäärane ka filmi peategelaseks oleva Koidu seltsimajaga.

Igal juhul on mul väga hea meel, et keegi võttis vaevaks selle maja lugu dokumenteerida ning lisas ajalooõhngulisele jutustusele õnnestunult juurde ka mängulise, rohkete keerdkäikudega tänapäevase vormi.

ARVUSTUS

Ärritav ja paeluv

Raske öelda, kas paljuhaibitud prantsuse kirjanik Michel Houellebecq on inimene, kel on harilikust suurem ego või enesevihakamine. Talle meeldib aeg-ajalt esineda poliitiliselt ebakorrektsete avaldustega ning solvata läbisegi nii lugejaid kui kirjastajaid. See omakorda kergitab müütigiraaze.

Houellebecqi seni viimane, 2010. aastal lõpuks ometi Prantsusmaa kõige olulisema kirjandusauhinna Goncourt'i preemia saanud romaan «Kaart ja territoorium» jääbki reklaami kohaselt tema viimaseks romaaniks. Kohe-kohe on tal päris luigelauna ilmumas luulekogu.

Tulevikust olevikule tagasi vaatava ning minevikuga arveid klaariva «Kaardi ja territooriumi» peategelane on emotsionaalselt hajevil Jed Martin, kes pälvib tuntust Michelini kaartide ümberpildistamisega. Peagi asub ta maalikunsti kallale ning temast saab sujuvalt ülihinnatud kunstnik, mis siiski ei sega teda andumast depressiivsele üksindusele. Oma läbilööginäituse tarbeks otsustab ta tellida kataloogi saateteksti tuntud kirjanikult Michel Houellebecqilt.

Enda raamatusse sissekirjutamine on alati libe tee, saati siis veel enda kui vaieldamatu suurvaimu. Kas tegu on eneseirooniaga? Võimalik. Aga võimalik, et ka mitte.

Kirjanik Houellebecq kirjeldab raamatu tegelast Houellebecqi hakatuseks kui misantroopiliste kalduvustega üksiklast, aga see on alles leebe proloog. Eneseiroonilise pessimismi kangad on sedakorda nii tugevad, et autor on enda ja oma armsa koera jaoks varunud jubeda lõpu. Õigupoolest ongi raamatu viimane kolmandik enam-vähem puhas kriminaalromaan.

«Kaart ja territoorium» on paiguti just nagu võlgas liiklusõnnetus: vastik küll, ent vaatad ikka. «Elementaarosakeste» šokeeriva rõvedusega võrreldes on teos siiski väga vaoshoitud ning seksigi ei leia siit peaaegu üldse, detailsetest orgiastseenidest ja piinapornost rääkimata.

Paljukiidetud terav ühiskonna valupunkti-de analüüs meenutab kohati blaseerunud miljonäri elukaiget hala ning palgapäevast palgapäevani kuidagi välja venitaval idaeurooplasel, kes ei ole ilmselt kunagi proovinud ega proovigi neljasajaeurose veini maitset, on seda veel eriti keeruline hoomata.

Ärritav ongi sageli kütkestav. Omamoodi paradoksaalne on see, et kuigi ekstraküüniline Houellebecq on maailma suhtes lootuse lõplikult maha matnud, on maailm teda hõlvalt vastu võtnud.

Lääne ühiskonna vältimatu allakäigu liurajal pakub Houellebecq lõpuks siiski välja ka mõningaid positiivseid lahendusi, näiteks oma juurte juurde naasmise. Muuseas, Houellebecq kolis just sel ajal Prantsusmaale tagasi, kui Gerard Depardieu ja paljud teised maksusüsteemi peale vihas-tanud jõukad prantslased kodumaad vahetasid.

Raamat on küll trööstitu, kuid hästi komponeeritud ja väga heas stiilis, mille on suurepäraselt maakeelde ümber pannud Indrek Koff.

Võimalik, et «Kaart ja territoorium» on omamoodi kõverpeegel, milles lihtsaks õnneks võimetud inimesed näevad iseennast. Ja ma kardan, et selliseid on märksa rohkem, kui näitab mis tahes inimarengu aruanne.

MARGUS HAAV

«Sakala»
433 0046

RAAMAT

Michel Houellebecq, «Kaart ja territoorium»

Sari «Moodne aeg»

Prantsuse keelest tõlkinud Indrek Koff

428 lehekülge

Kirjastus Varrak

NIITMISTÖÖ

Murupügamine tuleb endale mõnusaks muuta

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Kevad edeneb suure kiirusega ja muru näib kasvavat lausa mähinal. Kui aga selgub, et pikalt talvekorteris seisnud niiduk on oma aja ära elanud, või tuleb tahtmine midagi moodsamat ja võimsamat soetada, seistakse päris suure valiku ees.

«Tingimused on inimestel hästi erinevad. Ühtedel on kvaliteetne linnamuru, teised üritavad karjamaast muru teha. Seadmed peaksid selle järgi valima,» ütles Viljandi lähedal asuva Nurme tehnikakaupluse juhataja Meelis Lond.

Samuti on niidukit soetades tarvis läbi mõelda, mida soovitakse teha rohuga.

Multšimine sobib Londi sõnul juhul, kui muru niidetaks sageli. «Peeneks lõigatud rohulibled väetavad muru ning muudavad selle põuale vastupidavamaks.»

Kõrvaleheitega niidumasin tasub valida siis, kui olakse valmis vaaludesse kogunenud rohtu kokku riisuma.

Ent mõistagi pakutakse ka kogumissüsteemiga niidukeid ja kaupluse Tehnikakaubad Luht müüja Valdo Klampe hinnangul teevadki need kõige kvaliteetsemat tööd.

Robot pügab muru

Tavalise lükatava niiduki puhul peetakse Meelis Londi sõnul tähtsaks, et see oleks kerge ja lihtsalt käsitsetav. «Seega on paljud tootjad hakanud pakkuma spetsiaalplastist korpuselga niidukit, mis on senisest kümnekond kilo kergem. Seda jõuab ka koduperenaine sülle võtta ja riulile hoiule tõsta.»

Viljandi Stokkeri tööriistakeskuse müügimees Jaanus Siim soovitas valida suuremate ratastega niiduki, mida on ebatasasel pinnal hõlpsam li-

kata ning millega on ka mõnusa manööverdada.

«Tööd aitavad veelgi kergendada isevedavad rattad,» nentis ta. «Selliseid niidukeid on nii esi- kui tagarattaveoga ja nii ühtlase kui reguleeritava kiirusega.»

Kallakutel on Siimu sõnul efektiivsemad tagarattaveoga niidukid. Eriti suurte kallakute, näiteks keldrikatuste puhul on aga sobilikem hõljukiiduk.

Muruniidukite kõige uuem trend on robotniidukid, mis muudavad elu hoopis lihtsaks: inimene ise ei pea enam mürise ja tossava masinaga mölma ning võib vabanevat aega kasutada millekski hoopis meeldivamaks, näiteks puhkamiseks.

Meelis Lond plaanib niisuguse masina soetada ka oma koju. «Päris mitmel tootjal on juba robotniiduk välja tootud. Seega konkurents järjest tiheneb ja pakkujaid on palju,» lausus ta.

Selle masinaga ei ole Londi ütlemist mööda tarvis teha muud kui kevadel esimese seadistamine. «Hiljem vaatad aknast, kuidas ta väljas tegutseb. Ta võib naabreid häirimata toimetada päeval ja öösel. Vihma ta ei karda. Akude tühjenemise järel leiab ise laadimisjaama ning teab, millal uuesti tööle minna.»

Robotniiduki kasutamise puhul on aga kindlasti vajalik piirdekaabel, mis paigaldatakse spetsiaalse masinaga murukamara sisse või klambrite abil lihtsalt maapinnale. «Kaabel hoiab roboti eemal ka lillepeenardest ning õrnematest puudest ja põõsastest,» selgitas Lond.

Väike ja madal robot mahub põõsaste alla ja puude vahele ning saab hakkama ka keerulise kujuga murul. Tavaliselt on sellised masinad Londi sõnul mõeldud 2000–3000-ruutmeetriste pindade niitmiseks, suurimad suudavad korras hoida aga 6000 ruutmeetrit.

Robotmasina hind jääb murutraktori omaga samasse klassi ehk algab 2000 eurost.

Valdo Klampe peab robotniidukit siiski veel tulevikuseadmeks. «Niisugune masin on tore küll,

aga praegu selle järele Viljandis suurt nõudlust ei ole,» tõdes ta ning lisas: «Selle kasutamiseks peavad olema hästi kvaliteetne muru ja korralik järelevalve.»

Rooliga ja roolita traktorid

Üks võimalus on soetada endale raider ehk esilõikur.

«Raider on tegelikult murutraktor. Põhiline erinevus tavalisest murutraktorist seisneb niidukorpuse asukohas: raideril asub niidutera esiratastest eespool, teistel traktoritel keskel,» selgitas Meelis Lond.

Tema jutu järgi sobib parema manööverdamisvõimega raider liigendatud aeda, lagedamal alal saab hästi hakkama ka traktor.

«Veel suurema pinna hooldamiseks passib võimsamat sorti murutraktor või raider, mida saaks kasutada ka sügisel ja talvel. Näiteks nelikveoga raider tuleb toime isegi märjal pinnasel ja kallakutel. Samuti saab sellele juurde osta hulga tarvikuid: samblareha, lumesaha või -puhuri, muru külvamiseks puisturi, teede puhastamiseks harja ning isegi järelekaaru,» rääkis Lond.

Need, kes niidavad iga päev mitmehektarilisi pindu, samuti munitsipalasutused ja niitteenuse pakkujad on Meelis Londi sõnul enamasti loobunud rooliga masinast ning eelistavad nii-öelda nullpöörderaadiusega topelthüdraulikaga niidukeid, millega töötades ei väsi käed ära.

«Suurim muruniiduk, mille roolis mina olen olnud, oli 4,5 meetrit lai ja 90-hobujõulise turbodiiselmootoriga. Sain seda 100 000 euro ringis maksvat masinat proovida 2007. aastal kommertsmasinade tehnilisel koolitusel Põhja-Ameerikas Minneapolisise tehases,» meenutas ta.

Odav võib kalliks minna

Kui varem eelistas enamik ostjaid Meelis Londi ütlemist mööda odavamast sorti murutraktoreid, siis nüüd ostetakse igas hinnaklassis masinaid.

«Kallimad peavad tavaliselt paremini vastu ja niidavad kiiremini,» tähendas ta ning lisas, et ka hooldamine on kallimate masinate puhul kergem. «Aeg-ajalt sõidetakse niidukiga ikka ju vastu kive ja kände. 200-eurosel lükataval niidukil kõverdub kergesti väntvõll, 600-eurosel on aga kivi kindel terakinnitus ning kõveraks lähevad vaid terad. Kui väntvõlli taastamise kulu on 70 eurot, siis tera õgendamisele kulub ehk 15 eurot.»

Niiduki hoolduse juures on Meelis Londi sõnul kõige olulisem, et oli vahetatakse täpselt juhendi järgi. «Ilma õlifiltrita mootori puhul 25 ja filtriga mootori puhul 50–100 töötundi järel. Vastasel korral kulub mootor mitu korda kiiremini.»

Viljandi Stokkeri tööriistakeskuse müügimees Jaanus Siim soovib väikestel niidukitel esimese õlivahetuse teha 5–8 töötundi järel ning hiljem kord hooaja jooksul sügisel või kevadel.

4 × MARKO SAARM

Jaanus Siim tuletas meelde, et väikeste niidukite mootoreid ei tohi kallutada — just sel põhjusel lastakse nad tehast väljaga ilma õlita. «Paraku katkeb see endas ohtu: on olnud juhtumeid, et uuele masinale pannakse bensiin sisse ja minnakse niitma, aga ilma õlita jookseb mootor peatselt kokku.»

Siimu jutu järgi tuleks väikestel niidukitel esimene õlivahetus teha 5–8 töötundi järel, hiljem kord hooaja jooksul sügisel või kevadel. Iga käivituse järel soovitas ta jälgida õlitaset. Sügisel võiks aga masina puhtaks pesta ning alt üle pihustada konserveeriva aerosoolmäärdega.

Valdo Klampe soovitas korraliku hoolduse teha sügisel enne masina hoiulepanekut. «Nii toimides hoiavad määrdeained seda roostetamast. Pealegi on niiduk siis kevadel kohe töökorras.»

Plekist korpust soovitas Klampe hoida heinast puhtana, sest happeline rohi võib selle viie aastaga läbi söövitada.

Jaanus Siim manitses jälgi-

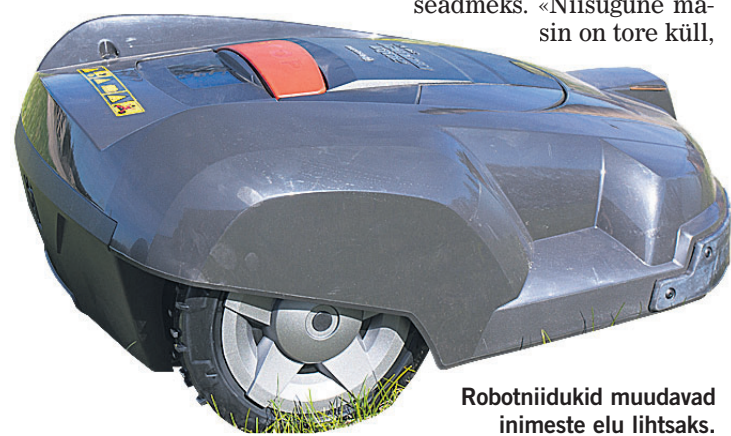

Need, kes hoiavad iga päev korras mitmehektarilisi murupindu, on Nurme kaupluse juhataja Meelis Londi tähelepanekut mööda enamasti loobunud rooliga niidukist ning eelistavad nii-öelda nullpöörderaadiusega topelthüdraulikaga masinaid.

ma, et õhufiltrid oleksid kindlalt pesas, vältimaks tolmu mootoris pääsemist. Ja juhul kui talveks jääb kütus masinasse, tuleks sellele lisada kütuse stabilisaatorit.

Meelis Lond toonitas veel, et niiduki lõiketerad maksab

alati teravad hoida — sel juhul püsib muru rohelisem ja ilusam. «Nüri tera rebib muru ning see kipub kuivama ja kolletuma,» põhjendas ta ning lisas, et teritamise pole mingi eriline kunst. «Seda saab edukalt teha tavalise lauakäia.»

Robotniidukid muudavad inimeste elu lihtsaks.

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

65.

Reedel kell 18 on Viljandi spordikooli 65. lennu lõpuaktus. Tänavu on nimekirjas 29 lõpetajat 12 spordialalt.

Staier alustab täna seeriajooksu

ANTS KUUSIK,
klubi Staier juht

Viljandi vastupidavusalade klubi Staier teeb täna kell 18 Viljandi linnastaadionil algust oma seeriajooksude 23. hooajaga ning avaetapil on kõigile võistlusklassidele kavas 1500 meetri distants.

Eelkõige harrastusjooksjatele mõeldud sarja on kavandatud kuus osavõistlust. Traditsiooniliselt kulmineerub see augustis viimasel etapil kavas oleva 10 000 meetri distantsiga, millel selguvad maakonna meistrid.

Sarja kokkuvõtete tegemisel arvestatakse iga osaleja nelja parema etapi tulemuste summat, mida arvutatakse rahvusvahelise punktitableti alusel. Eri arvestust peetakse kõigile vanuseklassidele noortest veteranideni. Senioride vanuseklassid algavad 35. eluaastast.

Kõik võistlusõhtud on kolmapäeviti kell 18 Viljandi linnastaadionil. Osalejate registreerimine algab pool tundi enne algust kohapeal. Üks tund enne etapi algust on võimalik huvilistel saada teavet staadioni treeningute kohta.

Noored on vallutanud tenniseväljakud

Sel nädalal peavad Viljandi tenniseväljakutel Tennis Europe sarja kuuluvat rahvusvahelist noorteturniiri «Airok Viljandi Open» 12-aastased tüdrukud ja poisid.

Läinud laupäeval kvalifikatsioonimängudega alanud ning esmaspäeval põhiturniiri avaringini jõudnud võistluse rahvusvahelises konkurentsis panevad end proovile ka kaks Viljandi tenniseklubi Fellin liiget Sonja Anderson ja Saara Orav.

Kahjuks pidid mõlemad üksikmängu avaringis tunnistama Venemaa esindajate paremust. Saara Orav jäi 1:6 ja 2:6 alla Valerija Oljanovskajale ning Sonja Anderson 1:6 ja 0:6 Nina Oljanovskajale.

Eile jätkasid viljandlannad paarismängus. Sonja Anderson pääses koos Katriin Saarega lätlannadelt saadud loobumisevõidu järel teise ringi. Saara Orav alustas koos Carol Plakiga mängu eile pärast lehe trükkiminekut.

Täna jätkub turniir üksikmängude kolmanda ja paarismängu teise ringi kohtumistega. Korraldajad on kavandanud võitjate selgitamiseni jõuda reedel, ent see sõltub paljuski ilmast.

Võistluse käigu ja punktitabletitega saab tutvuda tenniseurope.org kodulehel internetis. («Sakala»)

Ragnar Kaasik (punases) oli ainus Tuleviku klubi mees, kes laupäeval Külle Kõivu mälestusturniiril täiskasvanutest võiduni küündis. Raskekaallane jõudis sihile kahe matšiga. Pilt on tehtud Eesti ja Soome maavõistluse kohtumisel Janne Kärhaga.

ELMO RIIG

MAADLUS

Väärrikas seltskonnas jäi võõrustajatele kaks kulda

VALDEKO KALMA,
Tuleviku maadlusklubi president

Laupäeval Viljandis peetud rahvusvahelistel Külle Kõivu vabamaadluse mälestusvõistlustel suutsid kohalikest sportlastest võidu võtta Ragnar Kaasik ja noorteturniiril kaasateinud Kevin Ervald.

Tänavu 15. korda teokssaanud mõõduvõtt oli tugeva tasemega: Eesti paremiku kõrval tegi kaasa sportlasi Soomest, Lätist, Leedust ja Valgevenest. Noorte ja täiskasvanute turniiril kokku osales 132 maadlejat.

Viljandlased olid seekord lahked ja loovutasid suurema osa esikohti külalistele.

Ragnar Kaasik võitis raskekaalus

Täiskasvanute turniiril võitis viljandlastest ainsana esikoha raskekaallane Ragnar Kaasik.

Selleks tuli tal alistada kaks vastast: esmalt 5:0 Eesti-Sooma maavõistlustelt tuttav konkurent Janne Kärhä ning seejärel 12:0 lätlane Dmitrijs Simirkovs.

Täiskasvanute turniiril kaalus alla 55 kilo edukalt kaasateinud Sten Orav lõpetas hõbedaga. 18 konkurendi seas võitis ta kindlalt kolm esimest matši ning jõudis finaali. Esikohta selgitav vastasseis viis ta kokku selle hooaja ägedaima koduse konkurendi Sander Orioniga Põltsamaalt.

Tänavu kolmandat korda tugevasemalise mõõduvõtu finaalis trehvanud noormees test oli seekord täpsem Sander Orion, kes viljandlase minimaalse eduga alistuma sunniti. Sellega kallutas ta nende tänavuse hooaja omavaheliste finaalmatšide seisu enda kasuks. Lisaks laupäevasele turniirile oli Orion Oravast parem Eesti juunioride meistri-võistluste finaalis. Täiskasvanute meistri-võistlustel osutus edukamaks Orav.

Peale Sten Orava jõudis

Külle Kõivu mälestusvõistlustel Tuleviku klubi liikmetest finaalkohtumisele Jaanek Lips kaalus alla 60 kilo.

Vanameistriks tituleeritud Lips alustas mälestusvõistlusti nagu ikka enesekindlalt ning jõudis kohtlajärvelase Aleksei Baskakovi vastu finaalis. Turniiri oodatuid vastasseis 25-kordse Eesti meistri ning nooruslikult hasartse ja ülihea treenitusega Aleksei Baskakovi vahel lahenes 5:3 kohtlajärvelase kasuks.

Turniirivõidu saavutanud Baskakov võitis sellega Lipsult revanši tänavuste Eesti meistri-võistluste finaalis saadud kaotuse eest.

Viljandi Tuleviku klubi poolraskekaalu esinumber Meelis Sillat pidi seekord rahulduma kolmanda kohaga. Teises ringis tegi ta rumala eksimuse, kui oli sooritanud soomlase Jere Heino vastu võtte: kuuldes vilet, jäi ta mati veerele istuma. Vile aga kostis hoopis kõrvalt matilt ning viljandlase hetkelise peataoleku kasutas soomlane varult ära.

Nõrduinud Meelis Sillat jätkas kaotajate ringis, mille laeks on kolmanda koha auhind. Kahe seljavõiduga võitis mees allesjäänud võimalusest maksimumi.

Noortest oli võidukas Kevin Ervald

Noorte kehakaalus alla 42 kilo oli hoos Kevin Ervald. Ta võitis ülekaalukalt, 12:0 lätlase Rainers Lukinsi, seljatas soomlase Leo Westerlundini ning alistas 13:0 ka lätlase Glebs Danilovsi.

Esikoha kohtumine viis Ervaldi kokku treeningukaaslastele Villem Jamnesega, kes samuti oli kolm eelnevat matši ülekaalukalt võitnud. Selles matšis näitas ta üles kindla-meelsust ja alistas klubikaaslastele veenvalt.

Kevin Ervaldi ja Villem Jamnese kõrval jõudis Viljandi noortest esikolmikusse veel Kristjan Lustus. Tema tegi kaasa kaalus alla 38 kilo.

Viienda kohaga pidi laupäeval leppima Kevin Suur, kes osales kaalus alla 35 kilo.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölder (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektoir Kadri Soon,
Ülle Mäilmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste
vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektoir Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti
kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
«Sakala» ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007
Tartu. Postiaadress Rüütli t 14,
80010 Pärnu.
Toimetuse käsikirju ei tagasta ja võ-
tab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse
üle pangakontole üks kord kuus
järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud
artiklid ja fotod on autoriõigusega
kaitsitud teosed, mille reprodutsee-
rimine, levitamine ning edastamine
mis tahes kujul on ilma AS-i
Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõus-
olekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükkikojas.
Tiraaž 8769

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta
võite pöörduda pressiohkogusse,
pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval sündis
Viljandis kaks poissi.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile»,
24. V 1983

Õiguserikkumise arutelul
peab valitsema asjalik huk-
kamõistu õhkkond. Heaks
näiteks on Viljandi Masina-
tehase profülaktikanõuko-
gus peetud koosolek. Liig-
joomisele kaldunud tööta-
ja küsimuse arutamisel
seati ülesanne: 15 aastat et-
tevõttes töötanud inimene
tuleb samas kollektiivis ka
ümber kasvatada. Mõned
teised kollektiivid on aga
lâinud kergema vastupanu
teed ning niisuguse töötaja
vallandanud.

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõõndis. Tel: 56 111 900

KINNISVARA

Maamajandusettevõtte ostab tootmise laiendamiseks põllu- ja metsamaad, sobivad ka hoonestatud ja kaasomandis või hüpoteegiga kinnistud. Teeme teile parima pakkumise. Tel 524 8513.

Müüa 2-toal keskk korter koos aiamaaga. Tel 5190 0926.

Müüa maja. Tel 507 8477.

Müüa suvila Viiratsi vallas Mähma külas, sobib aastaringseks elamiseks. Tel 508 9284.

Soovin üürida 1-2-toal korteri. Tel 5677 5847.

Soovin üürida 3-4-toal korteri või maja Viljandis. Võib vajada remonti. Tel 5740 4901.

Üürile anda 1-toal mug korter Männimäel. Tel 5674 5164.

Üürile anda 2-toal möbleerimata keskk korter Viljandis. Tel 5871 7228.

SÕIDUKID

Ostame 1990.—2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

TEENUSED

Carstopis kliimahoodus 45 €.

Teatame, et

ARVO SILLA

urni muldasängitamine on 26. mail kell 12 Toome t kalmistul.

Omaksed

Viljandi muusikakool võtab alates 1. septembrist konkursi korras tööle

FLÖÖDIÕPETAJA

Täpsem info
www.viljandimuusikakool.ee

Autoklaasid. Müük, paigaldus ja parandus, ka kaskokindlustuse juhtumid. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54-b, tel 433 7789, e-post carfix@carfix.ee.

Kaardid ennustavad, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Kanalisatsiooni- ja veetrassitööd, kaevetööd. Süvaveepumpade ja septikute paigaldus. Tel 521 7415.

Ohtlike puude raie ja puude hooldustööd. Tel 5686 6157.

Suur kaubik. Tel 515 2737.

Teeme kõiki suuremaid ja väiksemaid ehitus- ja remonditöid. Kogu maakonnas. Tel 5740 4901.

Teras- ja tuletõkkeuste valmistamine. Rauduks OÜ tel 510 9183, www.rauduks.eu, e-post rauduks@rauduks.eu.

Viin tasuta ära külmkapi, pesumasina, elektripliidi. Tel 525 8050.

TÖÖ

Müügimeistrite AS võtab tööle uusi müügimeistreid, kelle ülesanne on toodete ja teenuste müük telefoni teel. Töökeskkond on mugav, tunnitasu 2—6,39 € (sõltub tulemusest). Päevane vahetus toimetab kella 9—16, õhtune 16.15—20.45. Uuri infot telefonil 434 3075 või saada CV e-posti aadressil g@telemarketing.ee.

Pakun tööd üldehitajale. Tel 5596 2768.

A-, B-, C-, D- ja E-kat juht otsib tööd. Tel 5323 7741.

Aldar Eesti OÜ Viljandi Superalko kauplus otsib töömahu suurenemise tõttu klienditeenindajat. CV ja palgasoov saata e-posti aadressil superalko.viljandi@aldar.ee, info tel 5696 9772.

Ehitaja otsib tööd. Tel 5567 7488.

Kaks ehitusmeest saavad tööd Olustveres. Tel 511 0052.

Tere AS-i Viljandi tootmisosakond pakub tootmises tööd transportitöölisena ja laos laohoidja-komplekteerijana. Kandidateerimiseks saata CV sirli.koovit@tere.eu või tulla kohapeale Raua t 6, Viljandi.

Viljandi Vaba Waldorfkool vajab uueks õppeaastaks kahte teotahtelist klassiõpetajat. Palume CV ja avalduse saata 4. juuniks e-posti aadressil viljandi@waldorf.ee, avalduses kirjeldada oma huvi waldorfpedagoogika vastu. Info tel 5553 7289 (kella 9—15).

LOOMAD

Kanade müük (3 €/tk) 24. mail: kell 8 Kolga-Jaani, 8.20 Lalsi, 8.40 Leie, 9 Valma, 9.20 Uusna, 9.40 Viiratsi, 10 Holstre, 10.20 Mustla, 10.40 Suislepa, 11 Kärstna, 11.20 Karksi-Nuia, 11.40 Abja-Paluoja, 12 Möisa-küla, 12.20 Kariste, 12.50 Köpu, 13.20 Vastemõisa, 13.40 Suure-Jaani, 14 Võhma, 14.20 Kõo. Tel 5827 0367.

TÄHE Baar & Peosaal

Kaks saali, 80 ja 50 kohta. Posti t 6, tel 433 3155

Catering suveüritustele.

Peo- ja peielaudade ettetellimine ning info tel 501 9674, e-post feldmann@feldmann.ee.

Ootame endisi õpilasi ja koolitöötajaid 8. juunil kell 14

Puiatu kooli 225. aastapäeva tähistamisele.

Osavõtumaks on 15 €, seda saab maksta kohapeal või kanda Pärsti vallavalitsuse arvelduskontole 10302005447000, märgusõnaga «Puiatu kokkutulek».

Info tel 439 8325 või www.pla.vil.ee.

Müüa 2-aastane mullikas, hind 750 €. Tel 5559 4181.

MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Müüa dokumentideta 1989. a korralik järeлгаagis Zubrjonok. Tel 5552 1774.

Kuivad kütteklotsid. Tel 5828 9919.

Kvaliteetsed kihtklaasist kasvuhooned (4, 6 ja 8 m). Soovi korral paigaldus. Tel 5813 5496.

Küttepuud, 75 cm, 26 €/rm. Tel 553 6074.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Munakanatibud 1,25 €/tk ja broilerid 1 €/tk, pardi- ja hanetibud. Tel 5374 1711.

Pakitud kütteklotsid ja kamina- puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Toores lepp, kask. Tel 5828 9919.3

Pakitud turba- ja puitbrikett alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

OST

Metsakinnistute ja raide ost (sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpo- teegiga koormatud metsakinnistud). Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.

Tel 510 3681, andrus@grundar.ee faks 447 0525, Lille 4, Pärnu

Ostan garaaži või garaažiboksi Viljandi linnas. Tel 517 4269.

Autoromude ost. Tel 5870 6737.

Märkide, ordenite ja müntide ost. Tel 5566 3939.

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

Tulevad tagasi lood ja luiged, tuleb tagasi pääsulind. Ei tule tagasi elatud aastad, kuid nooreks jäägu su süda ja hing!

LIISA TEDER

Sind õnnitlevad 75 aasta sünnipäeva puhul

kolm nooremat põlvkonda.

PÖLLUNDUS

Müüa mahetunnustatud porgandit, punapeeti ja kartulit. Öhtuti tel 5869 3372.

Müüa timuti «Tika» ja põldherne «Karita» seemet. Või vahetada ristikuseemne vastu. Tel 528 1375.

Seemnekartul «Princess» 0,30 €/kg. Tel 5623 8288.

TEATED

GÜ Külvi 27 koosolek on 24. mail kell 17.30 ja 25. mail kell 9. Tel 552 0746.

Viljandimaa hoolekandekeskus (Lastekodu t 6, Viiratsi) ootab vabanenud kohtadele eakaid mees- ja naiskliente. Info tel 434 2351, 523 7983.

TÄNUAVALDUS

Südamlik tänu Kaja Kogerile, õpetaja Raivo Asukülale, Endel Arbale ja kõigile, kes tulid ära saatma ja mälestama meie kallist Maria Toomi. Omaksed

Ema — pimedate ööde hele tuli, kestev, lõppematu, hingehea.

Lahkus meie kallis ema

LAINE LI HELGIA PAJU
(sünd Rothberg)

29. I 1928 — 20. V 2013

Leinab poeg Vello perega.

Ärasaatmine laupäeval, 25. mail kell 11 Riia mnt kabelis.

Lahkunu tuhatatakse.

Südamlik kaastunne Marikale perega kalli

ASTA-SILVIA TIRMASTE

kaotuse puhul.

Elo perega

Mälestame

ASTA TIRMASTET

Avaldame kaastunnet omastele.

Linda ja Loreida

Me südameis sa ikka elad, jääd mõttes meie keskele.

Teatame sügava kurbusega, et lahkus meie kallis ema, vanaema ja vanavanaema

AINO-MARGOT VÕIME

18. IX 1925 — 19. V 2013

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine 24. mail kell 11 Abja-Paluoja kalmistu kabelis.

Põrm tuhatatakse.

Südamlik kaastunne lähedastele kalli

LIIDIA SISASKI

kaotuse puhul.

Heimo, Einar ja Arvi peredega

Avaldame sügavat kaastunnet le- sele, lastele ja lastelastele kalli abi- kaasa, ema ja vanaema

LIIDIA SISASKI

kaotuse puhul.

Jalgpalliklubi FC Tarvastu

Südamlik kaastunne Arvetile las- tega kalli abikaasa ja ema

LIIDIA SISASKI

kaotuse puhul.

Kalev ja Karin

Soe kevadtuul võttis su käest, viis teele, kust tagasi ei tulda.

Mälestame kallist ema, vanaema ja vanavanaema

LAINE LI HELGIA PAJU

Leinas tütar Maere, Anneli perega, Ahto perega ja Sille koos Sandra-Kristellaga

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis ema ja vanaema

ASTA-SILVIA TIRMASTE

16. V 1926 — 20. V 2013

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine 23. mail kell 13 Riia mnt kabelist Metsakalmistule.

Lahkus kallis ema, vanaema ja ämm

EVY PILISTE

28. IX 1929 — 20. V 2013

Leinavad Hanno, Rita, Helari ja Chrisis.

Ärasaatmine reedel, 24. mail kell 13 Riia mnt kabelist samale kal- mistule.

Lahkunud on meie kallis

ENDEL ROOSMAA

13. VI 1930 — 20. V 2013

Leinavad Eha, vend Johannes ja teised lähedased.

Ärasaatmine laupäeval, 25. mail kell 13 Abja kabelist samale kal- mistule.

Avaldame kaastunnet Arvedile perega kalli

LIIDIA SISASKI

surma puhul.

Perekond Voltein

Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele kalli

LIIDIA SISASKI

kaotuse puhul.

Kristel ja Artemi

Südamlik kaastunne Riivole pe- rega kalli ema

LIIDIA SISASKI

kaotuse puhul.

Perekond Raudsepp Taru 4-st

Mälestame endist töökaaslast

JAAN JAAKSONIT

Avaldame kaastunnet omastele.

Maanteeameti Lääne regiooni Viljandi esindus

Mälestame

LAINE PAJU

Siiras kaastunne Vellole ja Ermele.

Heili ja Aimi

Meis kõigis puruneb miski, saates jäädavalt kedagi kallist ja head.

Ainus lootus, et kohtume siiski, kui vaid teed teispool linnuteed me teaks.

Kallist õde

ASTA-SILVIA TIRMASTET

mälestab Helja perega.

Kaastunne omastele.

Avaldame sügavat kaastunnet Hannole kalli ema

EVY PILISTE

kaotuse puhul.

Peep, Joosu, Evelin ja Jass

Südamlik kaastunne Arvedile ja lastele kalli abikaasa ja ema

LIIDIA SISASKI

kaotuse puhul.

Kristjan, Maili ja Renate

Südamlik kaastunne Riivole, Raivile ja Raunole kalli ema

LIIDIA SISASKI

kaotuse puhul.

Tarvastu võrkpallurid

Südamlik kaastunne omastele

JAAN JAAKSONI

kaotuse puhul.

Perekonnad Jaanov ja Kuusk

Südamlik kaastunne Vaikele kalli ema

MARSELLE EINLA

kaotuse puhul.

Töökaaslased AS-ist G4S Eesti

Mälestame kauaaegset klubi- kaaslast

MARIA TOOMI

Siiras kaastunne lahkunu lähe- dastele.

Paistu eakate klubi Meelespea

Avaldame sügavat kaastunnet Arved Sisaskile abikaasa

LIIDIA SISASKI

surma puhul.

Baltic Agro

Südamlik kaastunne Raivile kalli ema

LIIDIA SISASKI

kaotuse puhul.

MTÜ Vambola Jahiselts

TOIVO PURANEN

22. V 1953 — 16. VI 1985

Mälestame 60. sünniaastapäeval. Vaike ja tütre peredega

AIDA kohvik

Viljandi pärimusmuusika ait

Uus suvine menüü! Avatud terrass.

Kohvik avatud: E-L 11-21, P 11-19
Lossimägedes, Tasuja pst 6, www.aidakohvik.ee

**Paistu vallavalitsus korraldab avaliku konkursi
Holstre kooli (Kooli tee 1, Holstre küla, Viljandimaa)
DIREKTORI ametikoha täitmiseks.**
Eeldatav tööleasumise aeg on 10. august 2013.

Kandideerijale esitatavad nõuded:

- vastavus haridusministri 26. augusti 2002. a määrusega nr 65 «Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded» §-s 5¹ kehtestatud nõuetele;
- eesti keele oskus kõrgtasemel, vähemalt ühe võõrkeele oskus suhtlutasandil;
- koostöövõimelisus, analüüsi- ja planeerimisoskus.

Konkursil osalemiseks tuleb esitada

- kirjalik avaldus;
- elulookirjeldus, sh töö- või teenistuskäik;
- ametikohale esitatud nõuetele vastavust tõendavate dokumentide koopiad;
- motivatsioonikirjeldus Holstre kooli arenguvõimaluste kohta;
- kandidaadi soovil muud dokumendid, sh kinnitus valmisoleku kohta juhtimiskoolitusel osalemiseks (kui koolitus pole varem läbitud)

4 kuu jooksul pärast töölepingu sõlmimist.
Dokumendid esitada hiljemalt **6. juuniks** Paistu vallavalitsusele aadressil Raamatukogu tee 2, Paistu küla, 69601 Viljandi maakond või digitaalselt allkirjastatult e-posti aadressil paistu@paistu.ee märgusõnaga «**Holstre kooli direktori konkurs**».

Info: vallavanem Ene Saar, tel 507 0846, e-post ene@paistu.ee

VÕTAN RENDILE PÕLLUMAAD

alates 10 ha.

Tel 5813 7322

OÜ Delux pakub töömahu suurenemise tõttu tööd

• ÕMBLEJATELE • PAKKIJATELE • • PEHME MÖÖBLI VALMISTAJATELE •

OÜ DELUX on Soome kapitalil põhinev kodutekstiiliga tegelev ettevõtte, mis annab tööd 210 inimesele. Meie peamine eesmärk on arendada funktsionaalseid tooteid, mis tagavad parima une. Toodangu põhiosa moodustavad voodikomplektid, kõrge kvaliteediga padjad, tekid ja madratsid, millest 99% müüme välisriikides.

DELUX areneb kiiresti ja prognoosid on paljulubavad. Meie turundusmeeskonna eesmärk on arendada uusi, innovaatilisi tooteid ja jõuda Euroopa tekstiilitootjate seas kõrgeimale kohale.

Kandideerimiseks saata
CV e-postiga delux@delux.ee

Delux OÜ Rava 5, Viljandi
Tel 5347 7201

**Kastmistarvikud,
-voolikud ja
-pumbad**

Veeautomaadid

**Puurkaevu-
pumbad**

Lossi 40, VILJANDI
Avatud E-R kella 9-18,
L kella 9-14
Tel 435 1447

Sveba-Dahlen OÜ on rahvusvaheline pagaritööstusseadmeid tootev ettevõtte.

Otsime oma meeskonda Viljandis

TOOTMISE PLANEERIJAT

Töö lühikirjeldus:

- tootmismahude ja -tähtaegade planeerimine
- tootmis- ja varuosatellimuste koostamine ja kinnitamine
- suhtlemine sisseostjate, meistrite, tehnilise personali ning kontserni ettevõtetega

Pakume:

- vaheldusrikast ja väljakutseterohket tööd
- head ja stabiilset palka ning erinevaid toetusi
- väga head töökeskkonda
- toredat meeskonda ja ühisüritusi

Nõudmised kandidaadile:

- hea eesti ja inglise keele oskus kõnes ja kirjas
- tehniline taip ja matemaatiline mõtlemine
- kohusetundlikkus, püsivus, hea suhtlemisoskus
- töökogemus tootmise juhtimise või tugifunktsiooni alal

Täiendav info ettevõtte kohta www.sveba-dahlen.ee

Kandideerimiseks saata CV e-posti aadressil raili.kiin@sveba-dahlen.ee või kandideeri kodulehe kaudu.

Kandideerimise lõpptähtaeg on 26. mai 2013.

Parika looduskaitseala saab kaitsekorralduskava

Põhja-Viljandimaal Suure-Jaani vallas asuvad **Parika looduskaitseala** (pindala 2182 ha) ja selle lähistel paiknev **Kuhjareve väike-konnakotka püselupaik** (4,2 ha). Nii kaitseala kui püselupaik kuuluvad ühtlasi üle-euroopalisse Natura 2000 kaitsealade võrgustikku Parika loodusala (2186 ha) ja samal ajal asuva Parika linnualana. Põhiosa kaitsealast moodustab Parika raba koos seda ümbritsevate soiste metsadega, ala ilmestavad kolm tumedaveelist rabajärve ja mitmed mineraalmaasaared.

Looduskaitseala eesmärk on kaitse-eeskirja kohaselt kaitsealuste ja rändlinnuliikide kaitse ning mitmete loodusdirektiiviga kaitstavate elupaigatüüpide kaitse: looduslikus seisundis rabad, rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad, siirdesoo- ja rabametsad, vanad loodusmetsad, siirde- ja õõtsiksood, huumustoitelised järved ja järvikud (rabalaukad) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad. Kaitseala loodi 1981. aastal Parika sookaitsealana, praegustes piirides looduskaitseala moodustati 2005. a. Kuhjareve väike-konnakotka püselupaik moodustati 2010. a liigi elupaiga kaitseks. **Parika looduskaitseala rabamaastikes, metsades ning järvedel elutseb mitmeid kaitstavaid linnuliike, nagu must-toonekurg, laanerähn, kanakull, metsis, hüüp, laululuik.** Samuti leidub kaitsealal mitmeid kaitstavaid taimeliike: **kaunis kuldking, kõdu-koralljuur, soovalk, harilik ungrukold, Lindbergi turbasammal** ning lisaks veel mitmeid käpaliseliike.

Igal kaitsealal on tarvis kaitsekorralduskava – plaani, mille järgi loodusväärtusi kaitstakse ja kaitse-eesmärke saavutatakse. Kaitsekorralduskava kirjeldab ala kaitseväärtusi, seab eesmärgid ning esitab kaitsetegevuste detailse plaani ja eelarve. Praegu on käimas Parika looduskaitseala ja Kuhjareve väike-konnakotka püselupaiga kaitsekorralduskava koostamine perioodiks 2014–2023 (kaitsekorralduskava eelnõuga saab tutvuda Keskkonnaameti Viljandi kontoris). Töö tellija on kaitsealade valitsejana ja kaitse korraldajana Keskkonnaamet ning kaitsekorralduskava koostaja MTÜ Eesti Märgalade Ühing. Kaitsekorralduskava koostamist rahastatakse programmi „Kaitsekorralduskavade ja liikide tegevuskavade koostamine looduse mitmekesisuse säilimiseks“ alusel Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest. Parika looduskaitseala tuumiku moodustab Parika raba koos servadest õõtsikuga kattunud Parika järvega. Kaitseala põhjaossa jääb väiksem Särkla raba ning loodeosas on ulatuslikud kunagisest metsakuivendusest mõjutatud soovikumetsad. Parika raba on tekkinud järve kinnikasvamisel ning

toitub sademetest, äärealad ka põhja- ja valgvetest. **Parika rabas asub kolm järve – Parika järv, Väikejärv ja Pühajärv ning mitmeid mineraalmaasaari.** Enamuse Parika rabast moodustab kidurate määndidega kaetud peenar-älvesraba ja peenar-älves-laugasraba. Raba servaaladel aga kuivendusest enam mõjutatud piirkondades levivad rabamännikud. Oma keskosas on raba säilitanud loodusliku ilme, kuid servaalad on mõjutatud inimtegevusest: möödunud sajandi esimesel poolel toimunud turvalõikamisest ning nõukogude perioodil ümber soo rajatud ulatuslikust metsakuivenduskraavide võrgustikust. Kuivendusega on mõjutatud või rikutud ka suurt osa kaitseala loodeosas paiknevast Särkla rabast ning kaitseala põhjaosas ja mujal ala servades levivaist soometsadest. Ka Parika järv pole mõjutustest pääsenud: järve veetasel alandati juba 19. sajandil, kui süvendati ja õgvendati järvest lähtuvat Piduli oja. Selle tagajärjel ahenes järve veepeegel ning osa järvest on ajapikku õõtsiksooga asendunud.

Kaitseala, eelkõige Parika raba kui üks Viljandimaa maaliliseid ja kergemini ligipääsetavaid soid on populaarne külastuskoht. **Külastamist soodustab kaitseala lääneosas Väikejärve lähistel paiknev Parika loodusrada** ning Parika järve lõunakaldal, Viljandi-Põltsamaa maantee vahetus läheduses asuv vaatetorn ja puhkekoht. Hea ligipääsetavuse tõttu on kaitseala sobiv ning populaarne paik kooliekskursioonideks.

Looduskaitseala suurimad inimmõjud tulenevad soosalade ning soostunud metsade kuivendamisest: kraavid funktsioneerivad suurel määral ning kuivenduse mõju kestab siiani. Seetõttu on kõige tähtsam ja mahukam kaitsekorralduskavaga planeeritav töö kaitsealal asuvate ning sooökosüsteeme negatiivselt mõjutavate kuivenduskraavide sulgemine. Kraavide täitmise või paisutamise taastatakse looduslik veerežiim ning luuakse eeldused looduslike sooökosüsteemide taastumiseks ning mitmete kaitstavate liikide elupaikade seisundi paranemiseks. Parika järve tervendamiseks ning kinnikasvamise peatamiseks on plaanis rajada väljavoolule järve veetasel tõstev ja stabiliseeriv pais.

Kavas on arendada ka külastusega seotud taristut – pikendada Parika loodusrada ümber Väikejärve, korraldada järvede äärseid puhkekohti, uuendada Parika järve paadisilda, samuti paigaldada ning uuendada viitaid, infotahvleid ja piirithäsideid.

Raimo Pajula
MTÜ Eesti Märgalade Ühing

www.sakala.ajaleht.ee

**Sakala
sinu taskus!**

Igal ajal
igas kohas ...

AUTOASI

- * Vee- ja sõiduauto, haagiste varuosad
- * Raadiosaatjad ja tehnoturukaubad
- * Kinnitus- ja tõstevahendid, tööriistad
- * Lahtised Lääne ja Vene õlid
- * Määrdeained ja keemia
- * L.Brador ja Björnkläderi tööriistad
- * Tulekustutite kontroll

VILJANDI
Kapri

Kauplus Tallinna t 58
E-R kl 8-17.30, L kl 10-14
Tel 433 3016, 433 8355, 523 8016

OÜ SIIMALS

Jakobsoni t 11, Leola ärikeskuse hoone hoovis

STIHL®
TRIMMERID ja VÕSALÕIKAJAD

E-R kl 8-17, L kl 8-14, tel 433 4328